

DARBININKAS

L. NR. 68.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 13, 1965

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Vakarų ginkluotoji sąjunga vis labiau ima braškėti

NATO sudarytas 1949 Europos apsaugai nuo Sovietų agresijos. Šaltąjį karą keičiant bendradarbiavimo tiltais, Nato nariai ima ieškoti skyrium ryšių su Maskva

Anglijos užsienio reikalų ministras Michael Stewart spalio 11 lankėsi Washingtone ir kalbėjo, kad Anglija rengiasi keisti savo apsaugos politiką. Keisti du dalykus — dalį savo kariuomenės iš tų 50,000, kurie yra Vokietijoje, atitraukti; atsisakyti nuo siekimo sudaryti bendrą vadovybę atominiam ginklams.

Jei Anglija savo planą vykdydys, suduos naują smūgį Nato vienybei. Pirmasis tą sąjungą susilpnino prezidentas de Gaulle, pareikšdamas, kad pasilieka sau teisę 1969 iš Nato visai pasitraukti; bet jau dabar pat yra smūgis Prancūzijos reikalavimas, kad Nato vadovybė ir jos institucijos pasitrauktų iš Prancūzijos teritorijos (Nato svarsto keltis į Angliją).

PRIEŽASTYS?

Priežastis, dėl kurios Prancūzija emė kreivai žiūrėti į Nato, buvo Amerikos atsisakymas padėti Prancūzijai savas atominės jėgos organizuoti. Amerikos atsisakymą prez. de Gaulle iššaukė, kaip Amerikos nusišalinimą turėti atominį monopolį, kurio dėka Europos likimas priklausytų nuo Amerikos

ir Sovietų susitarimo. Tokis Nato Prancūzijai nebenaudingas, ir ji emėsi rengti savas atominės jėgas, kuriomis galėtų ginti ir Europą pagal Reino liniją ginti nuo sovietinės agresijos. Separatiniu keliu Prancūzija jau toli nuėjo.

Anglija dabar traukiasi oficialiai tų pačių sumetimais, faktiškai daugiau dėl Sovietų opozicijos Vokietijos bet kokiam atominės jėgos kontrolei. Tenkindami Sovietų reikalavimą, anglai pasiryžę atsisakyti nuo bendros atominės vadovybės, kad tuo būdu būtų išjungta iš tokios vadovybės Vokietija ir įgalintas susitarimas su Sovietais dėl atominės energijos sulaikymo nuo tų, kurie jos dar neturi.

Nato irimą pagreitino Amerikos artėjimas su Sovietais ir jų kontroliuojamais kraštais. Amerika ilgą laiką savo sąjungininkus prilaikė nuo prekybos su komunistiniais režimais. Kada pati Amerika jau emėsi "tiltus" statyti, europiniam sąjungininkam to tik ir reikia: jie skubina neapsileisti ir separatistškai megsti ryšius su Maskva ir kitais komunistiniais re-

žimais, nebežiūrėdami, ar tai saugu ar grėsmė, bet ar pelninga.

SAUGU AR GRĖSMĖ?

Amerikoje ir Anglijoje yra įtakingi tie, kurie aiškina, kad Atlanto apsaugos organizacija nebeaktualus dalykas, nes Europoje padėtis nusistovėjusi, saugi: Sovietai čia nesims agresijos, nes turi rūpestį Azijoje; dėl Azijos reikia ieškoti bendros veiklos su Sovietais, o apie praeitį Europoje reikia tylėti.

Nuo tokios atmosferos tarp Nato sąjungininkų labiausiai nukentia tos sąjungos narys Vokietija. Ji palieka ne tik nesujungta, bet labiausiai išstatyta Sovietų Sąjungos grasinimams ir reikalavimams, kad ją sąjungininkai diskriminuotų. Tokioje padėtyje Erhardas ir jo užsienio reikalų ministras Schroederis deda visas viltis į Ameriką. Lapkričio vidury Erhardas atvyks į čia aiškintis. Kitaip galvoja buvęs kancleris ir partijos pirmininkas Adenaueris ir Bavarijos CSU pirmininkas Straussas. Jie išsigelbėjimą mato Vokietijos bendradarbiavime su Prancūzija. Prieš ramindami, kad Europo-

je dabar saugu ir jokia sovietinė agresija neaktuali, jie kreipia dėmesį į tokius faktus: Nato vadovybėje surinktos žinios kalba apie Sovietuose vykstančių pagreitintu tempu apsiginklavimą, ypačiai rakėtom; jokia ženklo, kad satelitų kariuomenės būtų nepriklausomos nuo Maskvos, net ir Rumunijos; Vokietijoje įsitikinimas, kad šios Varšuvos pakto armijos pirmiausia nukreiptos prieš Vokietiją. Anot vieno diplomato: "Septyni šimtai Sovietinių raketų aplink mus". O "Europa yra beginklė", sakė Adenaueris.

DR. ALEKSANDRAS RACKUS, Chicago gydytojas, numizmatikas, lietuvių veikėjas, spalio 9 mirė. Buvo gimęs 1893 Lietuvoje, Amerikon atvyko 1910. Lojolos universitete medicinos ir chirurgijos daktarą gavo 1922.

Sovietų teroras dabar Latvijoje

N.Y. Times korespondentas iš Maskvos pranešė, kad Rygoje spalio 11 pradėjo teisma. Jame 6 kaltinami dėl 15.000 masinio nužudymo karo metu 1941-43 Rezeknės rajone. Trys kaltinamieji yra teisme: Jasep Basankovič, Janis Krasovskis ir Peteris Vaiciuks. Kiti trys yra Vakaruose — vienas Amerikoje, kitas Kanadoje, trečias Vokietijoje.

Matyt, sovietiniam režimui vėl prireikė teroro priemonių. Tas priemonės vartoja ne vienoje kurioje "respublikoje". Toną duoda Rusija. Taip jau esti: kai tik Rusijoje koks teismas, toks pat teismas ir kitur organizuojamas. Kai Rusijoje buvo surengti teismai dėl ūkiniu piktnaudžiavimu, tai už tą patį teismams ir Lietuvoje. Kai neseniai Rusijoje buvo nuteisti sušaudyti už koliahoravimą su vokiečiais ir žudymą, tuoju Lietuvoje buvo nuteistas Alfonsas Stonis (Izvestijos apie

tai pranešė rugpjūčio 21). Dabar tuo pat kaltinami ir Rygos teisme.

VATIKANE: galas gandum apie celibatą

Popiežius Paulius laiške kardinolui E. Tisserant pasisakė, kad debatai dėl celibato turėtų būti atšergūs ir sumanymai turėtų būti pateikti raštu. Paties popiežiaus nuomone, celibatas turėtų būti ne tik palaimojamas, bet jo vykdymas sustiprintas. Vyskupai pritarė popiežiaus žodžiams ne tik plojimai, bet ir balsavimu — 1971 už, 16 prieš. Gandai, jog celibatas būsiąs jei ne panaikintas, tai kažkaip "sušvelnintas", buvo gausiai svarstomi spaudoje. Ypačiai Olandijoje. Popiežiaus laiškas buvo jiem padaręs galą.

Tarp kitų konsilijoje svarstomų dalykų labiausiai viešumoje garsinamas pasisakymas dėl antisemitizmo. Pasisakymas turi būti priimtas spalio 14-15.

DARIAUS LAPINSKO kūrybių koncerte spalio 10

Nuotr. V. Maželis

ATSIŠAUKIMAS Į SAŽINES — pirmasis atsiliepė R. Nixonas

Atsišaukimas į J.T. sąžinę bus paskelbtas N.Y. Times dienraštyje sekmadienį prieš apkrįčio 13 manifestaciją, t. y. lapkričio 7. To atsišaukimo pusantro tūkstančio kopijų spalio 4 buvo išsiuntinėta atskiriem žymiesiems asmenims. Komiteto žygiui organizuoti garbės pirmininko prel. J. Bakūno pasiūlytais raštais buvo kviečiama prisidėti savo parašais prie to atsišaukimo. Ligi spalio 11 jau buvo gauta apie 300 atsakymų. Tarp pirmųjų, kurie yra sutikę prisidėti, yra tokie vardai, kaip buvęs prezidentas — Eisenhoweris, kard. Cushingas, Brooklynso vysk. B. G. McEntegard, International Longshoremen Assoc. direktorius Harry R. Hasselgren, Freedom House, tarptautinėj plotmėj žinomos organizacijos, direktorius George Field, Armstrong Corp. egz. direktorius Clifford J. Backstrand, sen. Frank J. Lausche, kongresmanai — Clair A. Callan (D. Nebr.), H. Allen Smith (d. Calif.), Paul A. Fino (r. N.Y.), Otis G. Pike (d. N.

Y.), Edward A. Garmatz (d. Maryland), Rodney M. Love (d. Ohio), buvęs respub. vadas senatė, dabar redaktorius leidėjas William F. Knowland; mairorai — John F. Collins (Bos-

tono), Theodore R. McKaldin (Baltimore).

Pats pirmasis atsiliepė buvęs viceprezidentas R. Nixonas. Atsišaukimo reikalui vadovauja komiteto narys A. Snieckus.

Pranciškonų generolas — arkivyskupas

Sv. Tėvas pakėlė arkivyskupu pranciškonų ordino generalinį viršininką T. Augustiną Sepinskį. Jis taip pat paskirtas Vatikano atstovu — apaštališku delegatu Palestinoi.

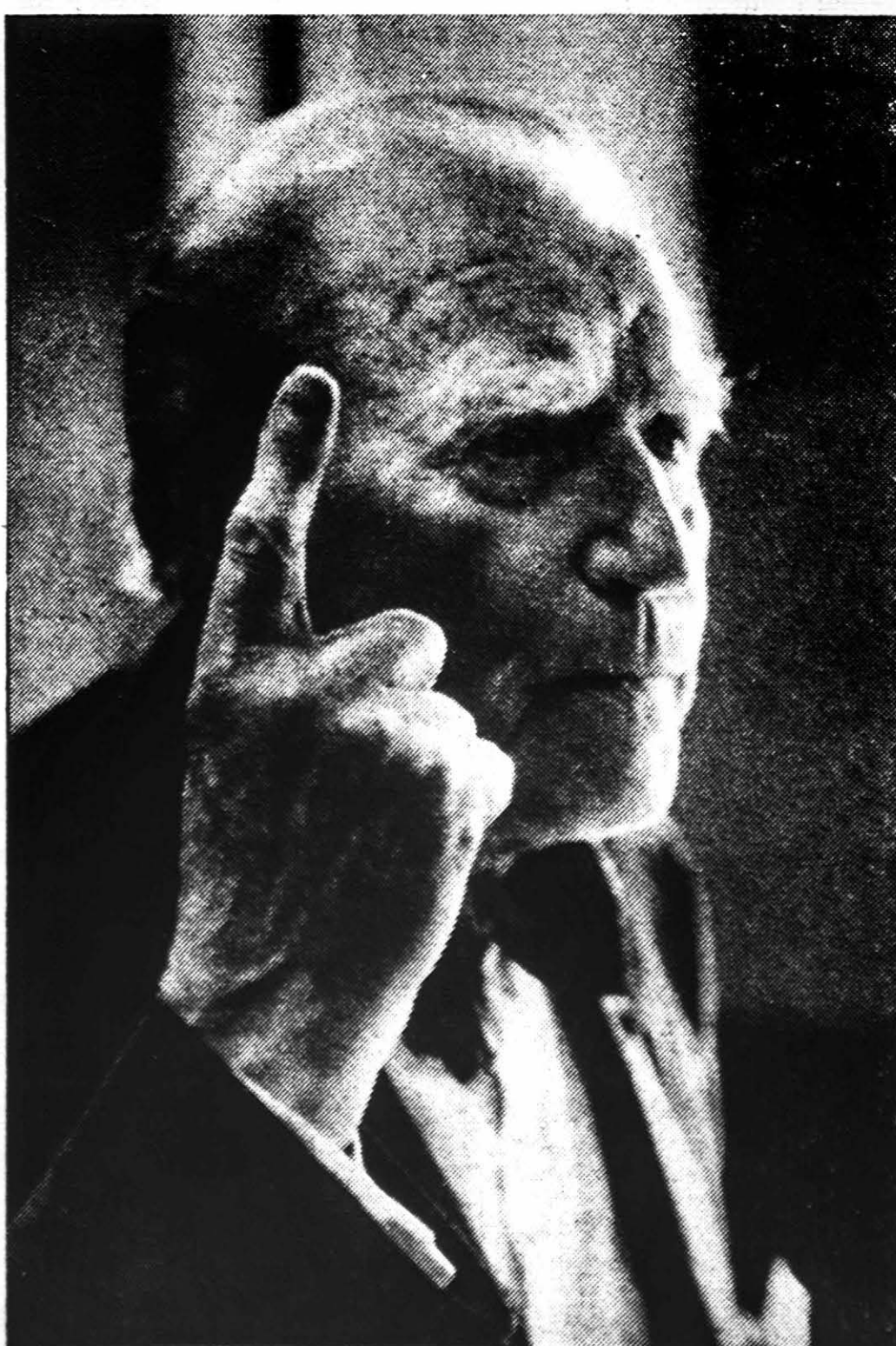
Naujasis arkivyskupas yra lenkų kilmės, gimęs 1900 Prancūzijoje. Sešeris metus buvo pranciškonų Metz provincijos provincijolu. Nuo 1945 gyveno Romoje. Pradžioje buvo centrinės pranciškonų valdybos narys, o nuo 1951 — ordino generalinis viršininkas. Naujose pareigose jis nebegalės vadovauti pranciškonų ordinui. Naujas generalinis viršininkas bus renkamas lapkričio pradžioje.

T. Augustinas Sepinskis, lankydamsis Amerikoje, yra apilankęs ir lietuvių pranciško-

nus. Vadovaudamas pranciškonų ordinui ilgus metus, jis buvo labai palankus lietuviams pranciškonams. Jis taip pat palaikė nuosirdų ryšį su Romoje gyvenančiais lietuviams dvaininkais.

KONGRESE: filibusteris laimėjo

Senate spalio 8 siūlymas nutraukti debatus dėl "darbo teisės" buvo atmestas 47 balsais prieš 45. Tai buvo vyriausybės pralaimėjimas, kada jos naujai nebuvo surinkta nė daugumos balsų, o reikėjo dviejų trečdalių. Daugumos vadas senat, Mansfieldas spalio 12 atsisakė nuo pastangų klausimą toliau svarstyti šioje sesijoje.

V. SIDZIKAUŠKAS: "Be amžiaus ir kitokių skirtųjų mums visiems tenka bendra atsakomybė už mūsų tautos likimą". Nuotr. V. Maželis

Nėra ir negali būti skirtumo tarp mūsų ir jūsų. Atsakomybę prieš istoriją tenka nešti solidarčiai... kalbėjo Vliko pirmininkas, min. V. Sidzikauskas 1965 spalio 10 Toronte, Kanados lietuvių jaunimo kongrese, kuriuo pradėti Lietuvių Jaunimo Metai

Tauta be jaunimo — tauta be ateities. Tai sena, amžių patvirtinta išmintis. Todėl visiems mums gerai suprantama, kaip didžiai reikšmingi ir svarūs yra visai mūsų tautinei bendruomenei tokie įvykiai, kaip šis Kanados lietuvių jaunimo kongresas ir juo pradėti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai. Tai, sakyčiau, tam tikras tautinių jėgų patikrinimas, kaip amerikiečiai sakyti, — "roll call", kuris parodys, kokią ateitį mes turime kaip tautą. Parodys, ar ir kiek yra pasirodusių naujų jėgų perimti krivulei iš vyresniųjų rąkų ir ją nešti ir perteikti ateities kartoms, kad — Lietuvių chartos žodžiais tariant — amžinai gyventume. Mūsų jaunime tarsi veidrodyje atspindi visos mūsų tautos ateitis.

Todėl į jus, brangūs jaunime, yra ir bus atkreipti visų mūsų žvilgsniai, visos mūsų tautinės bendruomenės dėmesys.

Išsėmiančius į visuomeninio gyvenimo areną, jus pasitinka stipri prozektorių šviesa iš visų šonų. Savieji ir svetimieji jus išdėmiai stebi. Iš jūsų daugiau ar mažiau tvirto žingsnio, taiklaus ir ryžtingo pasireiškimo ne tik mes patys, bet ir mūsų tautos draugai bei prieši sprendžia apie lietuvių išsivysimą ir pačios lietuvių tautos ateitį. Tegul tad šis kongresas ir Lietuvių Jaunimo Metai bus sėkmingas jūsų egzaminas, išlaikytas geriausiais pažymiais.

Tegul šis kongresas ir Jaunimo Metai išsamonina kiekvieną lietuviškosios išsivysimą jaunuoju ir jaunuciu, kokią milžinišką galimybę ir atsakomybę savo rankose jaunimas neša.

Tiesa, visi mes šios dienos lietuviai — nuo kūdikio iki senelio — iš esmės sudarome gyvosios mūsų tautos viensitą kartą. Be amžiaus ir kitokių tarpusavio skirtųjų mums visiems lygiai tenka bendra atsakomybė už mūsų tautos likimą, už visos tautinės bendruomenės ateitį; už tai, kad būtų išlaikyta ir pratęsta tautinė gyvybė, kad būtų perimtas tautinės kultūros palikimas ir perduotas ateičiai ne tik nesužalotas ir nesumenkintas, bet praturtintas naujais kūrybiniais laimėjimais. Visiems mums tenka bendra atsakomybė už lietuvių pagrindines asmenines teises, už tautinę laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Šiuo atžvilgiu nėra ir būti negali jokio skirtumo tarp vyresnio amžiaus kartos ir jaunimo, tarp mūsų ir jūsų. Tai bendra visų mūsų atsakomybė, kurią mums visiems solidarčiai, kartu su solidarčiai tenka nešti ir prieš istoriją atskaitą duoti.

Gyvenamasis laikas ypatingai pabrėžia mūsų tautinio solidarumo reiką. Mes turime būti solidarūs ne vien tik dėl to, kad prieš mūsų akis stovi labai sunkūs uždaviniai, kurie reikalauja visų mūsų jėgų įtempimo, bet lygiai ir dėl to, kad pasaulinės jėgos nuolat tykoja ir kėsina į mūsų solidarumą. Mūsų tautos ir Lietuvos republikos priešas nesivaržo jokiomis priemonėmis, jokia morale, jokiomis teisėmis normomis. Pavergtoje tėvyneje jis sistemingai ir atkakliai varo kylį tarp vyresniosios kartos ir jaunimo, stengdamasis visomis priemonėmis nutraukti natūralius kartų tarpusavio ryšius, kad tuo būdu veikiau sovietintų jaunimą ir jį pajungtų Sovietų Sąjungos rusiškiem interesams. Maža to, priešas užmačius lygiai intensyviai atkreip-

tos taip pat ir į lietuvių išsivysimą, kurią savo ruožtu kiekvieniame krašte daugiau ar mažiau skiriančiai nuo vyresniųjų veikla taip pat gyvenamosios aplinkos įtaka. Visa tai sudaro labai rimtą grėsmę išsivysimą tautiniam solidarumui ir pačiai lietuviškajai substancijai. Dėl to esamomis aplinkybėmis visoki amžiaus lietuvių gyvosios kartos visuotinio solidarumo išlaikymas ir pabrėžimas yra didelės reikšmės atkirtis lietuvių tautos prieš užmačius ir didelį įnašą išsivysimą tautiniam išlaikymui ir visos tautos pastangoms kelyje į laisvą apsišprendimą. Šiuo atžvilgiu Kanados lietuvių jaunimo kongresas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai įgana tautinės rezistencijos pobūdį.

Pabrėždamas tautinio solidarumo visuotinumą, aš anaipol neketinu užmerkti akių prieš tikrovę, kad ir lietuvių solidarčioje kartoje reikiama žmonių amžiaus diktuojamos skirtybės. Tai natūralu ir neišvengiamu. Nesiliaujančiame tautinės gyvybės atsinaujinimo vyksme nuolat kinta žmonių padėvis ir vaidmenys. Vienų keliai baigiasi, kitų tik prasideda. Tačiau toje visuotinėje gyvenimo ir veiklos estafetėje visos amžiaus kartos vienos kitų reikalauja. Negali viena amžiaus karta atleisti kitos amžiaus kartos nuo pareigų, kurios kyla iš kiekvienos kartos savitos padėties, savitų uždavinių, sugebėjimų ir pajėgumų.

Tautinis solidarumas kaip tik tai ir pasireiškia skirtingo amžiaus kartų bendradarbiavimu darna ir savitų įnašų įvairybė.

Jaunimas turi tai, ko kito amžiaus kartos neturi. Jis turi savo jaunystę. Ir šią gražiausią savo gyvenimo turtą jis turi panaudoti savo tautos ateities statybai. Nedėstyti čia, kaip tai daryti. Priminsiu tik tą visuotinę gyvenimo tiesą, kad užtenka jaunimui apsispręsti už savo tautos ateities statybą, o jau pati jaunimo prigimtis pasirūpins, kad aplinka persiimtų jaunimo sveiką ir trykštančią energiją, karštu užsidegimu, nerimstancia, naujovės atvira dvasia. Jaunimui svetimos abejonės, svyravimai, pavargimas, pasidavimas, prisiitakymas, oportunizmas. Visi šie didieji priešai dažniau apninka vyresniuosius ir žlugdo jų polekius. Jaunatvės drąsių polekių ir mostų niekas pasaulėje negali nei užtenkti, nei atstoti. Lietuvių išsivysimą jaunimas tad natūraliai turi tai, ko išsivysimą Lietuvai šandien labai ir labai reikia.

Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai yra ypatingai patrauklūs ženklai, lietuvių visuomenės seniai su pasilgimu laukti, ženklai jaunimo apsišprendimo už mūsų tautos ateities statybą, už jaunimo įnašą.

Šis kongresas ir jaunimo metai tai, sakyčiau, kvietimas mūsų jaunajai kartai užimti sau priklausančią vietą tautiniame gyvenime ir sykiu įpareigojimas dideliem Lietuvos ateities statybos uždaviniams.

(nukelta į 2 psl.)

— Prancūzija spalio 9 išmėgino Saharoje savo raketą, kuri pasiekė 720 mylių aukštį. Kitą mėnesį tokia raketa leis savo pirmą satelitą.

— Prez. Johnsonas po operacijos taisosi. Gydytojai mano, kad jis turės sumažinti savo svorį iki 200 svarų. Paprastai jis sverdavęs 220.

Ar stotume į lietuvišką "taikos korpa"?

SOCIALINIO KLAUSIMO AKTUALUMAS MŪSŲ TARPE

Vadovavo un. Kęstutis Trimašas, sekretoriavo Jūratė Juozavičiūtė.

Buvo diskutuojama lietuviško taikos korpuso galimybe Pietų Amerikoje, Vokietijoje ir net Amerikos lietuvių kolonijose.

Brazilijoje tėvai jėzuitai stato jaunimui centrą, tačiau trūksta vadovavimo jaunimui. Darbas, kuris laukia taikos korpuso narių, būtų daugiausia organizacinis ir pedagoginis — ateitininkų būrelių vadovavimas, laikraščio leidimas, radijos valandėlių pravedimas, mokytojų ir mokytojų šėš a dieninėse mokyklose, paruošimas vadų iš pačio Brazilijos lietuviško jaunimo. Tėvas Markaitis planuoja susitikti su Amerikos Peace Corps direktorium Shriver, sužinoti, ar lietuviai kandidatai galėtų pasirodyti per Amerikos

Atsakinėja jaunimas Ateitininkų Studentų Sąjungos stovyklos diskusijose (3)

taikos korpuso įstaigas. Gal net būtų galima lietuvišką korpusą padaryti Amerikos korpuso padalinio specialiam reikalui — Pietų Amerikos lietuviams.

Vasario 16 gimnazija taip pat laukia jaunų žmonių iš Amerikos, kurie galėtų 2 metus pamokytojauti, ar tai anglų kalbą dėstyti, ar sportui ir organizacijoms vadovauti.

Pačioje Amerikoje studentai, kurie žada vasarą dirbti, galėtų pasirinkti tokį miestą, kuriame lietuvių veikla sužlugusi, ir šalia savo darbo pagyventi ir suorganizuoti tos kolonijos lietuvius.

Organizuoti žmones šitokiem žygiams reikia įsteigti informacijos centrą per kurį studentai sužinotų, kur ir kokie darbai reikalingi.

AMERIKOS ŽURNALAI IR SPAUDA

Vadovavo Algis Rudinskis (studijuoja farmaciją Montreilio univ.), sekretoriavo Aldona Zaiskaitė.

Nutarėm, kad šių dienų spauda turi didelę įtaką ne tik jaunimui, bet ir ištisai visuomenei. Ji parodo ir nustato žmonių elgseną ir galvojimą.

Dabar studentai linkę skaityti santraukinius žurnalus, pavyzdžiui, "Time", "Newsweek", ir taip patb "New Yorker". Kiek daugiau padiskutavome apie šiuos studentams žurnalus. "Orientation" kartais turi studentams labai gerų straipsnių, kurie skatina studentą pagalvoti: mergaitėm skirtuose žurnaluose "Glamour" ir "Vogue", šalia madų aiškinimo pasirodo ir auklėjantys straipsniai; "Playboy" žurnale randama filosofija, kurią pats žurnalas atrodo nori pateisinti; santraukiniam žurnale "Reader's Digest" dažnai pasitaiko neteisingų žinių; "Ateitis" turi idomių nuotraukų, korespondencijų ir "antra vertus" skyrių, kuriame būna kontraversinių diskusijų.

Katalikų spauda kartais būna labai davatiška, ir dar su žemu rašymo lygiu. Bet yra ir labai pažangių žurnalių kaip "The National Catholic Reporter", kuriame rašo pasauliečiai katalikai aktualiais klausimais. Buvo iškelta mintis, kad "news stands" turėtų parduoti ir katalikiškus žurnalus.

Kokią įtaką spauda turi? Jei-

kusių pavarde: "I susirinkusius kreipėsi buvęs partinio parajoninio komiteto sekretorius S. Volosenka, pagrindinės kovos organizatoriaus ir vadovo dukterė J. Skramova - Kontvainienė, tarybinio ūkio direktorius J. Korsakovas".

gu žmogus skaito kritiškai, jis gali gero pasisemti iš beveik kiekvieno žurnalo, pav. net ir iš "Playboy". Tačiau nedaug žmonių sugeba tikrai kritiškai autorių vertinti. Todėl ypa- tingai jaunesniems žmonėms nerimto tipo žurnalai gali turėti blogos įtakos, nes jiems pristato iškreiptą gyvenimo vaizdą ir sugaišina daug laiko.

Spaudos cenzūra gero neduoda; ji tik sukelia smalsumą.

Galutinai nutarėm, kad spauda, kokią krities ji būtų, reikia apga-votai pasirinkti.

ti blogos įtakos, nes jiems pristato iškreiptą gyvenimo vaizdą ir sugaišina daug laiko.

Spaudos cenzūra gero neduoda; ji tik sukelia smalsumą.

Galutinai nutarėm, kad spauda, kokią krities ji būtų, reikia apga-votai pasirinkti.

ROCHESTER, N.Y. Žygio į Jungtines Tautas komiteto dalyviai vieno posėdžio metu. Iš k. į d. sėdi: Albinas Apanavičius, Petras Norkeliūnas, Juozas Jurkus — komiteto pirm. kleb. kun. Pr. Valiukevičius, pulk. R. Liormanas; stovi: Aloyzas Jančys, stud. Jonas Šipaila, Br. Krokys, ir Val. Vitkus.

Nuotr. inž. Juozas Karklio

NEGALI BŪTI SKIRTUMO TARP JŲSŲ IR MŪSŲ

(atkelta iš 1 psl.)

Tam tikra kūrybinė įtampa amžiaus kartų santykiuose yra sveikais ir būtinais reikišais. Tačiau yra būtina išskirti be-susidarantį klaidinantį mitą, esą vyresnioji amžiaus karta esanti jaunimui pavaldi varžovė, nenorinti pozicijų užleisti jaunesniems. Taip nėra. Ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metų programos tikslas yra kaip tik parodyti vyresniųjų nūoširdų susirūpinimą padėti jaunimui užimti savo vietą visuomeniniame darbe ir atlikti savo vaidmenį.

Bet jaunystė — ne amžinas dalykas. Ji tokia pat praeina, kaip visas žmogaus gyvenimas. Ji reikiša iš nerūpestingo vaikystės žaismo perėjimą į su-brendusio žmogaus teisių ir pa-reiškų atsakingą pasaulį. Jaunystė netrunka ilgai ir todėl reikia skubėti atlikti jos užda-vinius. Jaunimo kongresas ir jaunimo metai yra proga su-teikti jai paties jaunimo di-džiausią dėmesį.

Pagrindiniams savęs ugdy-mo uždaviniams sėkmingai vykdyti, savo jėgoms bei sugebėjimams brandinti ir savo asme-nybei visapusiškai išplėtoti vie-na aplinkybė yra ypatingai reikšminga. Tik įsijausdamas ir įsijungdamas į savo tautinę bendruomenę ir per ją reikšda-masis, žmogus atsiekia savo pilnintinį pašaukimą ir tampa pilnaverčių tarpautinės bendruomenės nariu. Mūsų sąly-gomis tai nėra lengvas uždavi-nys. Esame išbarstyti svetimųjų aplinkoje, kurioje vyrauja

kitų tautų dvasia ir kitų kraš-tų kultūra. Tegul šis kongre-sas ir Pasaulio Lietuvių Jauni-mo Metai padeda lietuviška-jam jaunimui labiau įsijauti ir įsigilinti į savo ypatingą padė-tį ir tegul sutvirtina jo tauti-nės savignyos atparumą.

Antra vertus, nors jaunys-tės sulaikyti negalime, nors ji neišvengiamai praeina, galime ir turime išlaikyti dvasios jau-nystę. Praeinančia amžiaus jau-nystę galime paversti nuolat trunkančia dvasios jaunyste, ku-ri lygiai taip pat kaip ir am-žiaus jaunystė pasižymi tikėjimu aukštais ir kilniais daly-kais, doriniu jautrumu prieš visoki gyvepmo blogį, nenu-slopnamu tikėjimu gėrio tobulėti ir pasaulį tobulinti, bukliai ir niekada nesustingstančiu protu. Šios dvasios jau-nystės ypač daug laukia šian-dien pavergtoji Lietuva. Jos laisvės byla laukia jaunatviško idealizmo ugnies, laukia karš-čių širdžių ir jautrios sąžinės, kuri nesitaikstytų su skriauda ir neteise, nesimainytų tautos laisvės idealu — su Vincu Ku-dirka betariant — į trupinį aukso, gaudaus valgio šaukštą, kuri budėtų ir siektų teisės, gėrio ir laisvės pergalės okupuotai Lietuvos Respublikai, o per Lietuvą ir visai žemijai.

Visais laikais ir visų tautų jaunimas buvo, yra ir bus prie-šakinės tiesos, teisės, lais-vės kovotojų pozicijoje. Tik prisiminkime mūsų tautos XIX amžiaus laisvės kovas ir su-killimus prieš carinę priespaudą. Prisiminkime Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atkūrimą po pirmojo pasauli-
nio karo. Tai buvo jaunatvės ryžto ir aukos rezultatai. Ogi dar visų mūsų mintyse ir šir-dyse gyvi Lietuvos partizanų herojinį kovų vaizdai iš Lietu-
vos rezistencijos okupantui po antrojo pasaulinio karo! Tiesa, krašto ginkluota rezistencija, nesulaukusi iš laisvojo pasa-
lio net moralinės paramos, prieš galingą priešą jėgos ma-
šiną buvo priversta savo gink-
lo kovą pakeisti labiau subti-
liais tautinės rezistencijos bū-
dais. Bet ir šiandien, nepaisant
rafinuočiausių nuolatinių oku-
panto pastangų, pradedant sub-
tiliais sovietinimo nuodais jau
vaikų darželiuose ir baigiant so-
vietinės spaudos ir Kremliaus
oligarchų brutaliais veiksmais
prieš bėkurią lietuvių tautos
savitumo apraišką, mes ma-
-

me pavergtos lietuvių tautos nepalaužtą ryžtą ir dvasią būti savimi; matome jos įvairiopus pastangas sovietinimo užma-
čioms atsispirti, savo tautinę egzistenciją išsaugoti, tautinę kūrybą puoselėti, kad laisvės valandai išmūšus galėtų atsi-
liepti — aš čia — gyva!

Tačiau visa tai tėra vien už-degantis pavyzdžiai. Jie neat-palaidoja lietuvių išeivijos, ne-atpalaidoja ir lietuvių jaunimo nuo savos atsakomy-bės. Tais pavyzdžiais negalima prisidengti, lyg šventųjų au-reole. Iš jų galime ir privalo-me tik semtis stiprybės ir įk-vėpmo. Tegul tie pavyzdžiai bu-
va paskata išeivijos jauni-mui kurti savo vaidmenį pa-gal aplinkybes, kurias nustato vietos ir laiko padėtis, ir rei-
kalavimus. Tegul tad šis Jauni-mo Kongresas ir Pasaulio Lie-tuvių Jaunimo Metai prabyla lietuviškojo jaunimo sąžinės balsu ir jo valios ryžtą tegul at-kreipia į pavergtosios Tėvynės laisvės ir pačios išeivijos tauti-
nio gyvastingumo uždavinius.

Džiugu konstatuoti, kad pa-saulio lietuvių jaunimo metai yra pradėti kaip tiksliai Kana-dos lietuvių jaunimo kongresu. Gera pradžia — pusė darbo. Tegul ši gera pradžia pasaulio lietuvių jaunimą veda į toli-mesnius Jaunimo Metų laimė-jimus, kurie būtų galinga pa-skata ne tik laisvojo pasaulio lietuvių jaunimui, bet ir visai mūsų tautinei bendruomenei, tiek tai, kur gyvena išsisklai-džiusi laisvojo pasaulio plotuo-se, tiek pavergtose Tėvynė-je.

Man taip pat džiugu čia pri-minti, kad ir Jungtinių Ameri-kos Valstybių lietuviškasis jau-nimas rengiasi paveikiai atžy-mėti Pasaulio Lietuvių Jauni-mo Metų pradžią masiniu žy-giu į Jungtines Tautas Lietu-
vos laisvės bylai tame pasaulio aeropage iškelti. Palinkėkime jiems geriausios sėkmės ir jų patriotinį užmojų paremkime.

Brangus jaunime, esi mūs-
sų išeivijos ir visos mūsų tau-tos viltis. Esi mūsų pasididžia-vimas ir pažiba prieš svetimuosius.

Kaip Vyriausiojo Lietuvos Iš-laisvinimo Komiteto pirminin-kas, kaip Lietuvos Laisvės Ko-miteto ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas, aš kartoju savo sveikinimo žodžio šūkį —

Tegu vuoja Lietuviškasis Ja-unimas!

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į vi-
sus sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, su-
tvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite
- skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į Rytų Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant DOVANAS - SIUNTINIUS į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausūs aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- Boston 18, Mass. — 2/1 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway AN 8-0008
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EL 8-2206
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue LI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Filmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-0906
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2757
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue VI 1-5555
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-4408
- HARTFORD 19, Conn. — 200 Franklin Ave., tel. 235-8030, 246-0615
- HAMTRONCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-0605
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-0609
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 302 Congress Ave. LU 2-1448
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street CR 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-2406
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 206 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street CT 3-6708
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440

Siųskite į Lietuvą ir SSSR

DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuoju! Išpardavimas nepaprastai žemom ūmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienį, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvės kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išilpant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reika-lais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų par-davimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pi-nigų investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užsėti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŲSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

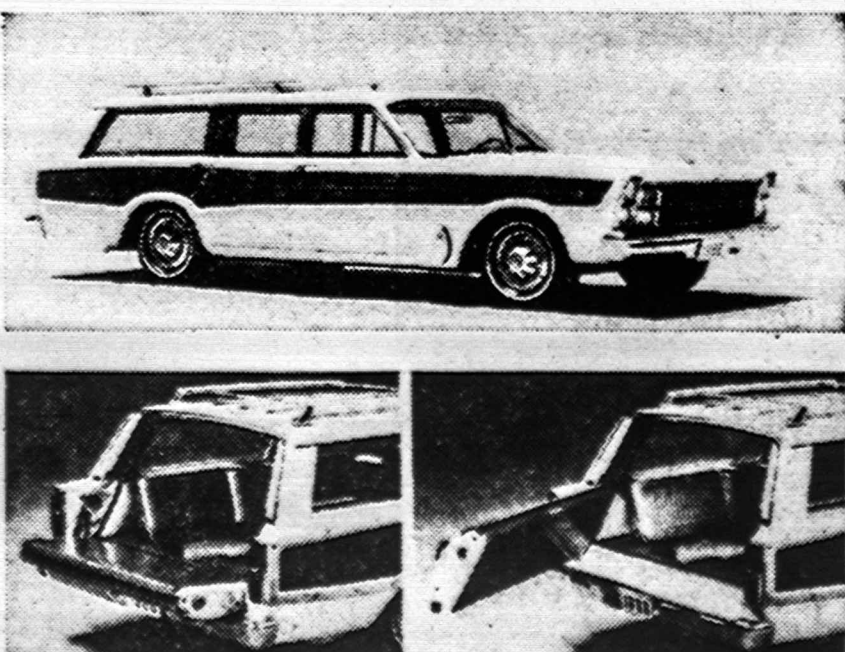
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus pa-tarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsėkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

Naujieji Fordai turi dvejetainį atidaromas duris

Yra du būdai atidaryti 1966 metų Fordo station automobi-lių užpakalinę dalį. Vienas: iš viršaus į apačią atveriamos du-rys (vad. tailgate), antras: iš dešinės į kairę atidaromos du-rys. Pavyzdžiai matome čia de-damose fotografijose. Viršuje, matome Country Squire Wa-gon, apačioje — kairėje 'tail-gate' (durys atidaromos į apa-čią), dešinėje šoninės durys. Tiekios naujos durys yra visuo-se Fordo ir Fairlane station au-tomobiliuose; taip pat, jei no-rima, ir Falcon. Dvigubas ati-darymas naudojamas daiktus kraunant arba keleiviams ili-pant, kaip kam patogiau. (Sk.).

There are two ways to get into the rear of every 1966 Ford station wagon — over the tailgate or through the door. Ford's latest station wagon innovation is a dual-action tailgate. Open it with the center latch, left, and it's a tailgate. Open it with the handle, right, and it's a door. Illustrated on the 1966 Ford Country Squire Wagon, top, the new feature is standard on all Ford and Fairlane station wagons and is optional on Falcon wagons. The door feature permits easy passenger entry and provides ready access to a lockable storage compartment, while the tailgate is available for hauling or loading cargo. Earlier innovations which pushed Ford to station wagon sales leadership in 1965 — dual center-facing rear seats and built-in rear window air deflectors — are retained for 1966.

— Amerikoje cigarečių var-tojimas 1965 padidėjo 5 proc. Vienam rūkytojui metinis vi-durkis 216 dėžėčių.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (T. le Copyright) by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Išsikalbėjimai, kurių vaisiai geri

Kalbėjosi Vlikas ir Bendruomenės dėl bendro darbo sustiprinimo. Pasikalbėjime žymėtas teigiamas reiškinys — nebuvo kaibamasi apie susiorganizavimą, persiorganizavimą, naujų organų sudarinėjimą; nebuvo ginčo dėl klausimo, kas pirmesnis ir kas vėlesnis. Šios rūšies ginčai gal jau bus praėities dalykas.

Buvo kalbama, kaip sudaryti bendrą nuomonę aktualiais klausimais, kurie rūpi tiek Bendruomenę, tiek Vlikui; kaip ta nuomonę pateikti visuomenei arba savo ruožtu nuomonės surinkti iš visuomenės, kuriant opiniją lietuviškais klausimais. Tenka stebėti — gal tai bus kelias tolesnei veiklai.

Buvo vienu klausimu sutartas ir paskelbtas bendras nusistatymas — dėl žygio į Jungtines Tautas: vieningas pritarimas. Tokis pareiškimas turėjo prasmės, nes šalia entuziastingų rėmėjų buvo ir skeptikų, vienam laikraščiu atsisotjusio pozicijoje; kai kuriem jaunimo vadovaujantiems asmenim skelbiantis, kad jie turį savų organizacinių išpareigojimų ir jie negalėsia dalyvauti aname žygyje. Tai buvo lyg aidas anų senovinės puoton pakviestųjų, kurie pasiaikino negalėsia dalyvauti, nes pirklė jautį ar vedė žmogą.

Naujas išsikalbėjimas tarp Vliko, Bendruomenės ir žygio rengėjų pašalino abejones ir nepasitikejimą tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės. Galėjo tai būti padaryta pradžioje, ne gale. Bet gera ir tai, kad bent dabar visos jėgos galės būti suteiktos į lapkričio 13 žygi.

Buvo kitas klausimas Vliko ir Bendruomenės pasitarime aptartas, bet nespėstas. Tai vadinamų ryšių su Lietuva.

Kasdieninėje žmonių kalboje žemės reformos vykdymas bei dvarų dalinimas bežemiam ir mažžemiam buvo vadinas „dvarų draskymu“. Kadangi kun. M. Krupavičiui būnant žemės ūkio ministeriu buvo daugiausia išskirstyta dvarų, tai dažnai teko girdėti sakant, kad „kunigas M. Krupavičius drasko dvarus“.

Kaip buvo minėta, žemės dalinimas kariams jau pradėtas 1919 m. vasarą, bet jis visą laiką buvo vykdomas lėtu tempu. Net priėmus žemės reformos įstatymą, dvarų dalinimas daug nepaspartėjo. Buvo prisitaikoma A. Rimkos nusistatymo. Tos pat nuomonės buvo ir prezidentas A. Stulginskis, bet kun. M. Krupavičius tuo buvo nepatenkintas ir reikalavo paspartinti dvarų dalinimą. Rimkuose ir II seimą (1923) krikščionių demokratų blokui gavus absoliučią daugumą ir birželio 29 E. Galvanauskui sudarant ministerių kabinetą, prezidentas A. Stulginskis žemės ūkio ministerio vietą pasiūlė kun. M. Krupavičiui, sakdamas: „Pravedei žemės reformos įstatymą, tad eik ir įgyvendink jį, pažiūrėsim, kaip išvirstą košę išrėbsi“. Prezidento spiriamas nors ir nenoromis tą naštą pasiėmė.

Iki kun. M. Krupavičiaus per ketverius metus buvo išdalinta dvarų žemės bežemiams ar mažžemiams tik 64,671 ha. žemės. Tik kun. M. Krupavičius ministeriavimo laikais tik-
 Tautininkams valdant, 1929 lapkričio 13 pakeistu žemės reformos įstatymu padidinta nusavnamos žemės norma iš 80 iki 150 ha. 1930 įstatymo pakeitimas dar daugiau sveltino žemės reformą, duodamas papildomų galimybių pasinaudoti įvairiomis lengvatom. Pagal naują įstatymą, 816 dvarininkų pasilikto nuo 90 iki 150 ha didžio ūkio, jų skaičiuje 580 dvarų 140-150 ha didžio. Tuo būdu, prof. V. Manelio apskaičiavimu, žemės fondas neteko 158,447 ha žemės. Valdžios žinioje liko nesunaudotos 5,145

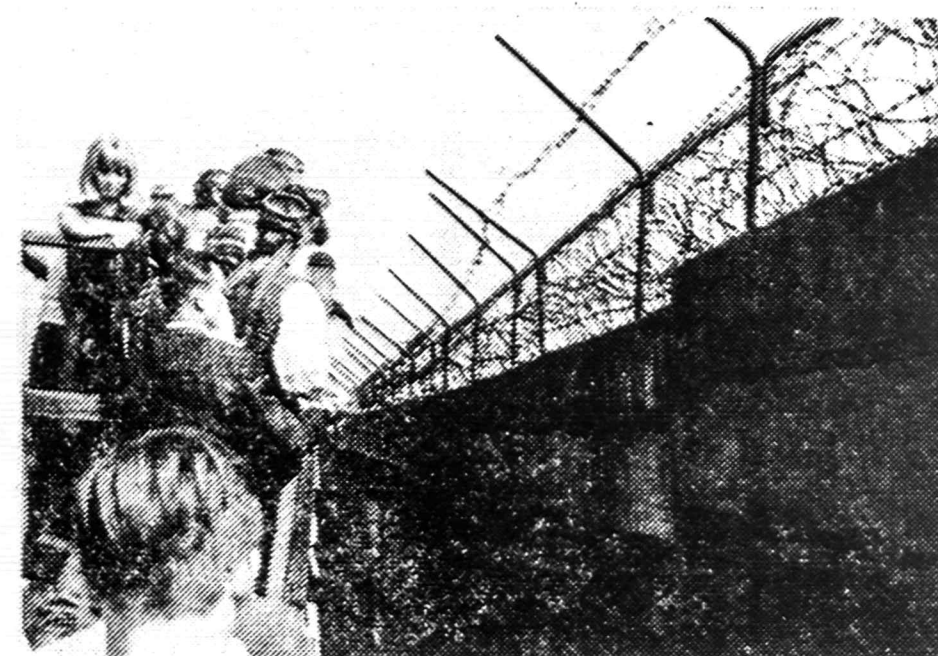
Prel. M. Krupavičiaus 80 metų sukaktį minint (3)

rai pajudėjo žemės reforma. Jo nustatytu planu du trečdaliai turėjo būti dalinama dvarų žemės, o vienas trečdalis kaimų skirstoma į vienkiemius. Matininkų nebuvo užtenkamai, o darbas turėjo sparčiai eiti. Matininkam už viršnorminius darbus buvo mokamos premijos. Per nepilnus trejus metus buvo išdalinta dvarų žemės 353, 627 ha. Padaryta, kas galima buvo padaryti to meto sąlygomis. Kun. M. Krupavičius skubėjo dalinti dvarų žemę, bijodamas užsienio valstybių intervencijos ar spaudimo, nes tokių pavojaus momentų buvo. Todėl prel. M. Krupavičius teisingai gali šiandien sakyti: „I žemės reformos įstatymo parengimą ir jo įvykdymą esu įdėjęs visas savo jėgas ir išmanymą“.

Iki 1937 m. 75 proc. visų Lietuvos kaimų išskirstyta vienkiemiais. Kariams savanorams įsikurti pinigais, miško medžiaga ir paskolos lėšomis duota pašalpos 16,016,803 litai, naujakuriams paskolos javais, statybini medžiaga ir kitu materialu duota 40,048,440 litų. Žemės bankas naujakuriams yra išdavęs dar 16 milijonų litų.

Valstybės duota parama naujakuriams buvo nedidelė, bet valstybė darė, ką galėjo. Nors ir vargingomis sąlygomis lietu-

gins su 1913 metų derliumi. Šiuo atžvilgiu Lietuva pralenkė tik Suomiją, kuri turį galimybės didinti dirbamos žemės plotą. Prieš pirmąjį pasaulinį karą, kada buvo dideli dvarai, nieks nežinojo apie Lietuvos sviesto ar bekono eksportą. To paties profesoriaus tvirtinimu, (nukeita); 4 psl.)

VASARIO 16 gimnazijos mokiniai prie Berlyno sienos

Ministeris E. Lemmer reikalauja Lietuvai laisvės

Lietuvai laimėjo antrąją vietą iš 20 varžovų. Diplomas įteiktas akivaizdoje 25,000 žiūrovų. Rugšėjo 3-5 Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė dalyvavo iškilmėse Berlyne. Šekėjai buvo lėktuvu nuskraidinti iš Frankfurto. Berlyne teko jiems viešai pasirodyti 5 kartus ir dalyvauti bendroje eisenoje.

Rugšėjo 4, šeštadienį, „Neue Welt“ salėje surengtose varžybose dalyvavo 20 folklorinių grupių iš įvairių tautų. Pirmąją premiją laimėjo lenkų grupė iš Dortmund, antrąją — Vasario 16 gimnazija ir trečiąją — prancūzų grupė iš Lorain (Metz).

Premijas (laisvės varpas miniatūroje) ir diplomai buvo įteikti rugšėjo 5, sekmadienį, miško stadione, prisirinkus 25 tūkstančiams žiūrovų. Lietuvų premiją priėmė mokytoja E. Tamošaitienė. Stadiono scenoje didžiausio publikos pritrimo susilaukė lietuviai. Sokant mašūnų, publika entuziastingai plojo. Lietuvų grupę sveikino federalinis ministeris pabėgėlių reikalams Ernst Lemmer. Į kabėtojų tribūną jį palydėjo du Vasario 16 gimnazijos mokiniai — Kristina Žutautaitė ir

Br. L.

MINISTERIS ERNST LEMMER sveikina lietuvių t. šokių grupės vadovę mok. E. Tamošaitienę

MIESTELIS.
KURIS
BUVO
MANONELĖ
MAZALAITĖ

Laimėjęs „Aidų“ premiją

(21)

Taip ir skambtelėjo, kaip auksinis, tas šypsnyš krisdamas į jo širdį. Paskui jis sakydavo, jog, tur būt, nelabai bus jį pasiuntęs jo nelaimė. Tačiau tada jis manė, jog atrado laimę; jis galvojo, kur čia jį vėl pamatys. O kai matė bažnyčioje ar turguje, vis buvo negana, kaip ir pinigų. Norėjosi dar ir dar, kad ir kasdien mesti akį. Jis jau žinojo, kad jį iš miestelio, tai įsidrąsines kartą praeidamas pakalbino, ir jį atsiliepė. Tai dar labiau, kaip balandis snapeliu, perbrėžė jo širdį...

„Taip jie ir kitą kartą prakalbino vienas kitą. Ir tėvus užsiminė ir vietą. Miestelio ūkininkas buvo jos tėvas. Noreika, apgarsintas šykštuolis. Augino keturias dukteris, šita Elzbiutė, buvo iš vidutiniųjų, jai ėjo dvidešimties, o tik viena iš keturių tebuvo nuleista į marčias, nes tėvui atrodė, jog geriau tegu jos sensta, dirbdamos ūkyje, negu duoti dalį svetimam bernui, kuris dar išsiveda jo darbininkę.“

Gal Elzbieta nebuvo girdėjus, kad tasai, kur įkrito neišvaromai į jos sielą, buvo nemažiau garsus už jos tėvą, o gal kaip tik tai, kad girdėjo, norėjo išmėginti, ar labai jam rūpi — kai jis užsiminė, jog jiems reiktų rimtai sueiti į vieną gyvenimą; jis, staiga pabūges, kad jį neatmestų jo, pasigyrė, jog jis, kad ir ne ūkininkas, bet ir ne vargšas — jį tarė:

— Nieko nebus — su tėvu nesusitarsi, o juk manęs be dalios neimsi.

Ir jis atsakė taip, jog ir pats nesuprato, ką sako, ir žmonės būtų perpylę iš nustebimo, jeigu išgirstų:

— Tu pati mano dalia

Ji taip gražiai paraudo, jog tikrai tą minutę jis vargiai galvojo apie turą, ir taip jam panor, kad jį tuojau, o tuojau ateitų į jo pėdas, kad tą patį sekmadienį vakarą jis atėjo ir pradėjo su Noreika kalbą. Dar iš to, dar tik tai, kad artėja gavėnia, o jis vienas, ir kad tas jam sunku.

— Gerai, — sako Noreika, — aš maniau, kad tik tai balamutėji mano dukterį, ir jau norėjau jai paimti strongą, jeigu nesiliaus su tavim kalbėjus, bet kad protingai kalbi, galėsi būti žentas.

Senio balsas buvo minkštas ir saldus, visa kalba praėjo be jokių nemažonumų — tokiame išmintingame vyriui, kuris vaikšto be piršlio melagio, be lygautojo, ir nepradeda nuo pasogos — galima vieną dukterį atiduoti.

Tačiau tuo metu žentas pradėjo atsipeikėti: jį nukrėtė šiurpis pamanytas, kad vos jis nenuskendo, visas miestelis turės juoko, kad po tokiu ieškojimu, tik taip jam tepavyko vesti norimą turtingą. Patinka, tai patinka, bet visai pliką paimti — to niekas negali reikalauti. Prakeiktas senis, pūdo kur nors pinigus — tur būt, nesusiprato auksu paversti — ir tikram vaikui neduoda gyvenimo pradžią.

— Tai gerai, uošvi, bet taip neišvengia baigti kalbą, — tarė jis svariai, — mes juk dar neprabilom apie svarbiausią reikalą.

— Kokį dar bėlaikai vertą ilgą kalbą, juk merga ir yra svarbiausia, — sako senis. Jis žinoma nutuokia, bet prisimeta, kaip žukis prie žemės, prie to paties. Taigi, merga svarbiausia — negi be jos eisi prie altoriaus.

Neapsimesk man čia mulkiu, — galvoja jaunasis, bet dar tramdo pyktį, dar kalba geruoju:

— O su kuo vesi?

— Tai ar virvės reikia? — juokauja Noreika, bet jau jo geri galvojimai apie vyrus apniūko. Be reikalo Elzė tvirtino, jog labai patikusi Vaivoriui, ir tas ims, kad ir kaip stovi.

Taigi, naujasis senis, bet dar nemeta vilties ir toliau kalba saldžiu balsu:

— Visur sviete yra taip, kad jaunasis mergelę aukso žiedeliu prie savęs prirakina — tai taip ir nusivesi.

Dar valdosi ir tas, kurs dabar tapo pats sau piršliu, bet karčiai sako:

— O auksą žentai kasa uošvio darže.

— Matai kur — sušunka senis. Ir dabar jau jie yra užmirę ir dukterį ir mylimąją — dabar jie yra du vieni pasaulyje, ir jie varžosi dėl paties vardo — auksas, kaip du prie vienos lentos jūroje.

Ir po pusvalandžio, jaunasis neatlaikęs, kepurę pasigrobes bėga pro duris.

Tai nebūtų jokia naujiena. Yra buvę jam taip su piršliu ir be jo, svetimuose kiemuose — bet šitam kieme jis pamato savąją, prisimetusią prie gonkų atramos, ir jam kaip kirvis suskaldo širdį jos užraudotos akys, ir kalbinama, ji tikiai skaudžiai meta priekaištą:

— Matai, kaip tu pirmą kalbėjai, ir kaip ištkrujų yra — gaila, kad tu su mano tėvu negali ženytis, geresnės poros ir pragare nebūtų.

Ji nusišuka, ji nebenori jo nė matyti, ir jam taip aižėja širdis, kad jis jau nori grįžti į trobą ir sakyti: Duok dukterį, kad ir taip, kaip dabar atrodo, su asarom vietoj kraichio. Tačiau lyg gaisnė užuodžia paslėptų pinigų kvapą ir negali, negali nusigalėti.

Tačiau negali suimti ir to, kad niekuomet nebemats mergelės. Ir tada jis pirmą kartą imasi įprasto mylimųjų melo — jis tvirtina jai kad jam nieko nereikia pasogos nei kraichiai.

Kaip mane gyvą matai, prisiekiu, — maldauja jis, — tu gali klumpėta ateiti, ir tai atrodyti man kaip kalalaitė, bet tavo tėvas juokiasi iš manęs, staciai tyčiojasi. Mes turim priversti jį duoti tavo dalį, juk tu dirbai jam, juk čia tavo pačios prakaitas, o jis nori jį išgerti. Ar tu nori kad jis juoktųsi ir iš manęs, kad tokį avina dars? Aš tavo akyse tuos pinigus subersiu į šulinį, bet priversti duoti — turim būtinai, ir tu man padėk.

Jau labai jį turėjo jį mylėti, kad patikėjo ir pripažino, jog jis teisus, ir jį pradėjo kovą su tėvu, nors tai jai kaštavo barnių ir smūgių.

Ar tu patikėsi, kiek tai truko? Jeigu tarsiu, jog kumelukas išaugo arkliu — bus netiesa: septynerius metus. Taip, taip, septynerius metus jie derėjosi, ir jau atrodė, jog kuris nors nusileis ir išsiskirdavo susirieję, ir mergina nebetikėjo savo išrinktuojui, ir vėl jis melavo, kad tik tai dėl jos jistaip vargsta, kalbasi su tokiu besirdžiu tėvu.

Ji rūpėjo jam, tai buvo teisybė, bet jis negalėjo pasirinkti tarp pinigų ir mergos. Jis norėjo abiejų, o jam tiesiųjų tik tai pačią, vieną.

Septyneri metai — ji seno ne nuo tų metų, bet nuo nevilties, kaip daugumai atsitinka. Tik tai jos vargas buvo vis tiek kitkesnis — jį juto, kad tokių, kaip šie du, nėra pasaulyje, bet ji stovi jų viduryje ir nuo abiejų kenčia.

Taip, šitiem dviem pasidarė būtinybė tai, ką jie darė — pareiga ir malonumas — jie vadino vienas kitą bjaurais užgauliojimais, tačiau visada šaukė žentui ir uošviui, lyg tai buvo užantspauduota — ir nuo pirmo susiėmimo dar nebuvo pajudėję nė sprindžio. Jeigu kartais vienas išsiderėdavo arkli, ar vežimą, ar šimtą — pasitaikė taip — tačiau gale kalbos jau buvo aišku, jog senis tai darė tyčia, nes einant žentui pro duris pažadas jau buvo atšauktas ir už tat pyktis buvo didesnis, negu to pasizadėjimo nebūtų iš viso buvę. Ir panašiai atsilygino žentas, tardamas, kad jau jis apsisvarstė — nereikia nieko, gali duoti užsakus, ir nespėjo senis tarti: „Matai, atėjai į protą“, tas pratos jau ir pasitraukė — taip, užsakai, bet, jeigu uošvis duos tiek ir tiek.

Jie per savaitę, atrodė, patys savyje, tarytum pylimus kasė, ar kaip kurmiai rausėsi po pamatais — po vienas kitu, nes susitikę jau žinojo kokį nors antrojo nuklydimą, žmonių piepalą ir tuo nauju ginklu puolė.

O žmonėms patiko — nieko negali paslėpti nuo kaimynų ir nuo parapijos. Patiko, bet ir tai įsikyrėjo — septyneri metai atšipino juoką ir smalsumą. Net ir tiek žmonės nebesprendė — kaip galų gale baigsis.

(Bus daugiau)

Prie išgriautų kryžių

Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" II tomas

Vasaros pradžioje pasirodė Br. Kviklio stambiausio veikalas "Mūsų Lietuva" II tomas (750 psl.), kuris apima Aukštaitiją, Utenos, Rokiškio, Kėdainių, Ukmergės, Panevėžio ir Biržų apskritys ir Kauno miestą bei apylinkes. Su būsimaisiais dviem tomais tokios apžvalgos susilauks Žemaitija, Suvalkija ir Mažoji Lietuva. Medžiaga tiems tomais, sakomo, autorius jau yra surinkta.

"Mūsų Lietuvos" leidėjas J. Kapočius, kuris buvo numatęs išleisti tik 3 tomus, anketomis atsiskleidė pnumeratorių, ar jie norėtų ir IV tomo? Iš atsiliepusių 99,9 proc. atsakė taip. Tai žinia, kad "Mūsų Lietuva" yra sulaukusi didelio populiarumo lietuviškos knygos ir gimtosios Lietuvos mylėtojų tarpe.

Krupavičius...

(atkelta iš 3 psl.)

Lietuvos ūkininkas 1934-38 m. dvigubai daugiau gaudavo gerųjų iš savo žemės, negu 1909-1913 metais.

Žemės reforma yra vienas iš didžiųjų demokratinių Lietuvos valstybės darbų. Tai epikinės reikšmės reforma. Ja domėjosi užsieniečiai. Būdavo lankytojų net iš tolimų kraštų — iš JAV, Indijos ir kitur. Italijos prof. Turki kasmet atsilankydavo ir važinėdavo po kraštą, stebėdamas, kaip dalijami dvarai ir kuriasi naujakuriai. 1949 italų senatorius Merlinas prašęs prel. M. Krupavičių parašyti apie Lietuvos žemės reformą, 1953 Ch. Kerstenas taip pat prašęs jį plačiau painformuoti tuo klausimu.

Trumpai apžvelgus Lietuvos žemės reformos eigą, tenka pripažinti, kad didžiausią įnašą į jos pravedimą davė krikščionių demokratų blokas, kuriam vadovavo kun. M. Krupavičius. Šiandien jubilijui sulaukus garbingos sukakties bei gražaus metų skaičiaus ir dar turint užtektinai energijos, tenka nuosirdžiai palinkėti, kad jis atidėtų visus reikalus ir reikaliukus į šalį (savo darbo duoklę tautai yra atidavęs su dideliu kaupu) ir imtųsi surašyti savo atsiminimus apie tuos laikus, kada jis su visa energija ir visu atsidavimu kūrė demokratinę Lietuvos valstybę ir vykdė žemės reformą. Tai didžiai vertinga medžiaga Lietuvos istorijai.

Pr. Pauliukonis
—o—

(Šios apžvalgos pirmieji du straipsniai tilpė Darbininko 66 ir 67 nr., redakcijos buvo žymiai sutraukti. Paskutinytis ne-trumpintas).

Pirmame straipsnyje apie prel. M. Krupavičių pirmos skilties pabaigoje (spalio 5, 3 psl.) yra stambi korektūros klaida. Ten pasakyta: "1905 įstojo į Veiverių mokytojų seminariją. Tada jau turėjo 20 metų". Prel. M. Krupavičius 1905 m. jau baigė mokyti sem.

Aukštaitijos vietovės aprašomos gan plačiai, — jas iliustruojant ir senosiomis ir šių dienų nuotraukomis. Išsiskaidius į knyga, ryškėja, kad autorius daugiausia širdies bus įdėjęs į Utenos apskritį, iš kur jis yra kilęs. Bet vertingos istorinės ir dokumentinės medžiagos apstu kiekvienos apskrities vietovių aprašymuose.

Įmant atskirus talkininkus, pagelbėjusius knygos autoriui Br. Kvikliui aprašyti paskiras vietas, išskyla Daumantas Čibas su istorinių žinių gausumu ir sklandžia forma jas perteikiant. Pasiskaitykime tik "Biržų apskrities žemės įgriovos" ar "Vabalinko" skyrius, kokie gyvi ir įdomūs yra jo aprašy-

mai.

Veikale sudėta šimtai istorinių nuotraukų, nuo kurių tiesiog negali atitraukti akių. Jos užkliūva, pav., už nepamirštą širvintų partizanų — Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvių nuotraukų. Tokie vaizdai veda skaitytoją per Alūkstos, Daugpilio, Tauriūnų ir kitas Lietuvos nepriklausomybės kovų vietas, kur buvo apginta Lietuvai laisvė.

Daug nuotraukų sukaupia iš šių dienų cūp. Lietuvos. Pav., 24 ir 25 psl. yra po nuotrauką iš šių dienų Spitrenų bažnytkaimio, Utenos apskr. Vienoje Spitrenų bažnyčios nuotraukoje (1962 m.) matosi pasviręs bažnytelės bokštas ir apdaužy-

tas paminklinis kryžius. Už tai Lietuvos okupantams nereikėtų priekaištauti, nes jie kovoja su tikėjimu ir bažnyčių neremontuoja. Bet tų pačių metų Spitrenų mokyklos nuotrauka, net šiurpų — su išdaužytais langais. Tai tikras liudininkas bolševikinio "gerbūvio"...

Aprašomos ir Kauno kapinės. Kelios nuotraukos liudija žiaurų okupantų eigos su mirusių lietuvių kapais. Kalbininko kan. K. Jauniaus antkapis 1961 darytoje nuotraukoje matosi visai sudaužytas, o kitoje nuotraukoje žuvusiųjų už Lietuvos laisvę karių paminkliniai kryžiai, išrauti iš kapų ir sumesti paiverin. 1938 nuotraukoje gražiai, visoje savo didybėje, šviečia paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę kariam Kauno karių kapinėse. O 1961 nuotraukoje tas pats paminklas bolševikų išniekintas: nudaužyti Vėjo kryžiaus ženklai, vainikas, kario galva ir kt.

Pašalinti greta paminklo buvę sieji karių paminkliniai kryžiai, sunaikinti kapai.

Tokia tai atrodo šių dienų Lietuva B. Kviklio "Mūsų Lietuvos" II tome. Iš praeities garbės ir didybės simbolių bepalikė nebyliai stuobrai. Bet už tai šimtuose vaizdų ir aprašymų iš Lietuvos nepriklausomybės laikų prisikelia anos gražiosios Lietuvos laisvės dienos, kurios be galo įdomios vyresniesiems, nes jie jas yra patys išgyvenę, o jaunimui — tai tarsi gyvosios pasakos atvėrimas; tos pasakos, iš kurios plaukia jėga išlikti lietuviams ir kovoti už Lietuvos išlaisvinimą.

Fačioje ir banguojančioje laiko skalėje atsiverianti "Mūsų Lietuva" su begale dokumentinių vaizdų ir įvykių, su įvairių laikotarpių būdingais niuansais, su dideliu pasisekimu sklinasi sau kelią į išeičius letuvių namus, susilaukus reto tiražo ir pasisekimo. Už tai padėka išvermingam autoriui, leidėjui ir bendradarbiui. O mes, skaitytojai, pasilieka-me laukdami kitų dviejų tomų.

VI. Rm.

SAVARANKISKAS MOKYMASIS

Ritelė tekdavo nuolat šioje srityje tik prilaikyti. Nes ji nuolat verždavosi pirmyn ir pirmyn. Kadangi aš jokio vadovėlio nevertau, tai ji skaitė visa, ką jos vaikiškos akys užgriebdavo. Ji puikiai mokėjo skaityti visas Laisvės Alėjos ir gretimų Kauno gatvių krautuvių savininkų iškasas, nes jos buvo rašytos didžiomis spausdintomis raidėmis ir buvo lengvai įskaitomos. Pagaliau gatvių iškasų skaitymo jai ėmė nepakakti, ir ji užgule skaitymą mažomis spausdintomis raidėmis. Visos knygos, kurias seniau jai turėdavau skaityti aš arba motina, dabar tapo jos pačios skaitoma literatūra. Ir šiuo atveju jai beveik nereikėjo mūsų pagalbos, nes darė ji pati — pati pasirinkdavo iš lentynų savo knygą, pati atsi-rinkdavo skaitytiną eilę, kuri ankščiau jai skaitė tėtis arba mama, ir ji dažnai jau būvo išmokusi mintinai ar bent pusiau, pati ji skaitydavo, pati ir džiūgdavo. Tik protarpiais ji išsimaigins jai deklamuodavo Agutę jos mėgiamiausio klausimas, bet aiškus dalykas, kad skaitymo procesas yra tikrai sudėtingas, ypač garsų liejimas į skiemenis.

Dar ir šiais laikais nemaža mokinių turi dėl jo sugaisti dvejus metus. Tiesa, dėl pažangių šių laikų metodų šis kliūvinys žymiai sumažėjo, bet galutinai vistic nešnyko. Iš antros pusės atsiranda mokinių, kurie šitą paslaptį pagauna labai lengvai ir vikriai. Jie tik reikalauja naujų skaitinių, kaip romėnai reikalauja "panem et circences". Tai visa, ką mokytojas iš jų patiria.

Tačiau rašymo atžvilgiu Ritelė pasiūlo prie didžiųjų spausdintų. O rašė ji nedaug, tik tai, kas buvo reikalinga žaidžiant, nes tai ir sudaro vaiko veiklos pagrindą. Pvz., ji žaidama sugalvoja "įsteigti kapinę" kieme po ąžuolu. O kapinėse yra kryžiai ir parašai ant

VALERIJA POVILAITYTĖ-POWELL, gyv. Maspeth, 4 metų, vasarą jūsi tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, dalyvavo žemės prakasime naujai statomai koplyčiai tėvų pranciškonų sodyboje ir pažadėjo koplyčios fondą paremti 100 dol. auka. Pažadą šiomis dienomis ištesėjo

Nuotr. B. Kerbelienės

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS VEIKLA

Kennebunkport, Ma. — Šv. Antano gimnazija, mokslo metus pradėjusi rugsėjo 7, jau pilnai įsitraukė į darbą. Be pamokų, kurios čia dėstomos visą šešias dienas, gyvai reikiąsi gimnazijos organizacinis ir sportinis veikimas.

Beveik visi mokiniai yra susitelkę į ateitininkus, skautus ir šv. Pranciškaus mylėtojus. Mokinių, nepriklausančių jokiai organizacijai, nėra. Kai kurie laisvu noru įsijungė į visas tris; kiti, o tokių yra daugiausia, priklauso ateitininkams ir skautams.

Visoms organizacijoms paskirti globėjai: skautams — T. Augustinas Simanavičius, ateitininkams — T. Jonas Dyburys, šv. Pranciškaus mylėtojams — T. Bernardinas Grauslys. Skautų pagalbai pakviestas skautininkas Mykolas Subatis, kurio

sūnus mokosi šioje gimnazijoje. Jau turėjo ateitininkai ir skautai savo susirinkimus, kuriuose išsirinko valdybas ir apžvelgė veikimą šiais metais. Dabar ateitininkai ruošiasi Kristaus Karaliaus minėjimui.

Muzikai bei dainavimui dėti siemet pakviestas muz. Vytautas Kerbelis, kurio sūnus taip pat yra gimnazijoje. V. Kerbelis atvyksta iš Bostono du kartus savaitėje. Norintim jis duoda ir piano pamokas. Taip pat mokiniai turi galimybę gauti privačiai akordeono, gitaros ir kitų muzikos sričių pamokas iš tos srities specialistų. Siemet į gimnaziją atvyko ypač gabių mokinių muzikai. Čia jie atsivežė akordeonus, fleitas, gitaras, saksofonus ir kitus instrumentus. Iš jų yra viltes sudaryti orkestrą. Skudučiai bei lumzdeliai taip pat nėra pamiršti. Jų ansambliai vadovaus Vytautas Kerbelis. Vakaraus mokykla skamba muzika.

Gimnazijoje yra ir dramos ratelis, ir kurį savanoriškai susibūria vaidintojai bei deklamuotojai. Jiems vadovauja akt. B. Kerbelienė. Tautinių šokių susidarė dvi grupės — mažesniųjų ir vyresniųjų. Abi grupės turi skirtingus tautinius rūbus. Vyresniųjų grupei ką tik gautos iš Lietuvos plačios juostos ir kaklaraiščiai. Šokių mokytoja Ona Ivaškienė savaitgaliais atvyksta iš Bostono.

Sportas taip pat yra pakilęs. Sportininkams lavinti pasamdėti du treniruotojai — specialistai: vienas krepšiniui, antras lengvajai atletikai. Kol dar šiltesnis oras, mokiniai sportuoja gimnazijos sodyboje. Jie taip pat vyksta lenktyniauti su kitom aplinkės gimnazijom.

Krepšiniui yra didelė sporto salė. Atitinkama sportinė apranga parūpinama gimnazijos lėšomis. Visi mokiniai gerai apdrausti nuo nelaimių. Gimnastikos mokytojas yra Tėv. Antanas Kvederis, O.F.M.

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

—o—

VASARIO 16 gimnazijos šokėjų dalis su Berlyno Lietuvių Bendruomenės pirm. M. Žilinsku

Iš pedagoginės praktikos (3)

Ig. Malėnas

KETVERIŲ METŲ RITELĖ MOKOSI SKAITYTI

TOLIMESNĖS PAMOKOS

Naujos pamokos duodamos taip pat, kaip ir pirmosios trys. Jos patiekto mano **Elementorijoje** E, su spalvotais paveikslėliais, kuriems jau nereikia škiečių, nes jie turimi. Toki škiečiai pavieklėliai atstoja žodžius, kurie ir skaitomi kaip žodžiai. Patartina skaityti **skiemenis**, nes vaikas išvengs garsų liejimo, kuris vadinamas modernųjį slebžavimą.

Tuo atveju, kai duodama po kelis skiemenis ir reikia vaiką įpratinti juos skaityti, galima pasinaudoti analize. Pvz., 34 psl., jau skaitant skiemenis su balse. O, duodami 4 supažindinami skiemenis: MO LO VO SO. Jų raidės vaikui jau pažįstamos. Reikia tik pagauti garsų liejimo paslaptį. Visus skiemenis gerai išskaitome. Dabar vaiką klausiu:

- Kuo baigiasi kiekviena dailė? (O).
- Kuo baigiasi MO? (O).
- Kuo baigiasi LO? (O).
- Kuo baigiasi VO? (O).
- Kuo baigiasi SO? (O).
- Tai kaip reikia iš karto skaityti M ir O? (MO).
- Kaip reikia iš karto skaityti L ir O? (LO).

— Kaip reikia iš karto skaityti V ir O? (VO).

— Kaip reikia iš karto skaityti S ir O? (SO).

Dabar aš pasakysiu garsus, o tu skaityk žodelio dalį:

- M, O — MO.
- L, O — LO.
- V, O — VO.
- S, O — SO.

Jeigu skaitant dviraizdžius skiemenis kur nors pastebima, kad skaitymas kliūva, tada lieka griebtis šitokios analizės. O ji garsų liejimui ir skiemenis turi padėti, nes šių dienų metodika geresnių būdų neturi. paskaityti. Aš dabar tik klausiu, o jūs man skaitysit. Šitaip ieškoma garsų liejimo ir dviraizdžių skiemenis paslapties, nes ji yra tikrai sunkiai pagauinama. Aš žinau mokytojų, kurie trejus metus su vaiku vargda, kol ją pagriebdavo. Čia negelbsti nė bausmės, ne kitos priemonės. Nors man žinomas mokytojas vartodavo tikrai aš-

trias bausmes, kuriomis net jis pats nusivildavo. Vienas jo mokinių vargais ir kančiomis prisikases iki 2-jo skyriaus, kurį pabaigęs toliau nesimokė. Bet gyvenime buvo darbštus, savarankiškas ir sumanus ūkininkas, kuris kitiem buvo duodamas pavyzdžiu. Taigi, geras įrodymas, kad čia nėra atsilikimo klausimas, bet aiškus dalykas, kad skaitymo procesas yra tikrai sudėtingas, ypač garsų liejimas į skiemenis.

Dar ir šiais laikais nemaža mokinių turi dėl jo sugaisti dvejus metus. Tiesa, dėl pažangių šių laikų metodų šis kliūvinys žymiai sumažėjo, bet galutinai vistic nešnyko.

Iš antros pusės atsiranda mokinių, kurie šitą paslaptį pagauna labai lengvai ir vikriai. Jie tik reikalauja naujų skaitinių, kaip romėnai reikalauja "panem et circences". Tai visa, ką mokytojas iš jų patiria.

MAIRONIO šeštadieninės mokyklos Brooklyn mokytoja Aldona Šileikytė globe rodo Lietuvą antro ir trečio skyriaus mokiniams.

Nuotr. R. Kisteliaus

**ABE BEAME
FRANK O'CONNOR
MARIO PROCACCINO**
žino kaip tvarkyti
Didįjį New Yorką

Rinkite demokratinį Beame vienetą

Eilė B Lapkričio 2

Sponsored by

Visi kviečiami į lapkričio 13 manifestaciją

Manifestacijos komitetas atskiru atsišaukimu kreipėsi į lietuvių studentus, kviesdamas visus populiariai lietuvių žygi į Jungtines Tautas tarp nelietuvių studentų ir profesorų ir skatinti prisidėti jaunesniuosius studentus lietuvių, kurie dėl kurių nors priežasčių lietuvių spaudoje esamos informacijos yra likę nepasiekiami. Siūlo išnaudoti paskutines savaites prieš manifestaciją, skleidžiant žinias apie manifestacijos prasmę per universitetų bei kolegijų laikraščius ir vidujines radijo programas. Studentai skatinami išnaudoti visus jiems prieinamus būdus informuoti ir viešąją savo miestų spaudą, radiją bei televiziją.

Amerikos Latvių Sąjungos vadovybė savo komunikate pareiškė padėką jaunesniems lietuviams ir kitoms lietuvių grupėms už iniciatyvą suorganizuoti demonstraciją Pabaltijo klausimu. ALS tiki, jog žygis bus sėkmingas, jog jame atsispindės rimta tautiška politinė dvasia, ir ragina lietuvių manifestacijoje dalyvauti. New Yorko latviai sudarė veiklų aktyvą, daugiausia iš jaunesniųjų latvių veiklų, ir užsibrėžė iš-

platinti 2,500 bilietų į Madison Square Garden.

Panašiai veikliai reiškiasi ir New Yorko estai, kuriems šiame reikale itin uoliai vadovauja 'Eesti Postimees' redakcija: kiekviename numeryje 'de da pranešimus — atsišaukimus apie manifestaciją pirmo puslapio pirmoje vietoje, skirtingu šriftu, kaip žinias apie svarbiausią dienos reikalą.

Amerikos lietuvių visuomenėje įsisiūbavo ne tik palankaus pritarimo, bet ir veiklaus prisidėjimo prie lapkričio manifestacijos. Tai liudija plaušiai laišku iš įvairių vietų. Bostono LB apylinkės pirmininkas A. Matjoka tiesiai tvirtina, kad Bostono šūkis — du tūkstantčiai dolerių ir tūkstantis asmenų lapkričio 13. (Apyl. v-ba iš kasos jau paskyrė 300 dol.). Iš Omahos net medžiotojų-meskeriotojų klubas atsiuntė 50 dol., ir kitos tenyktės organizacijos juda triūsia apčiuopiamai prie manifestacijos prisidėti, nors iš taip toli vargu kas galės patys asmeniškai atvykti.

KLNA dalyvavimą iš tolo vertina kaip beveik ar visai lygiai svarbų, kaip ir dalyvavimą MSG salėje: manifestacija juk rengiama visų laisvų ir Lietuva laisvės siekiančių lietuvių vardu, todėl joje kaip nors dalyvauti svarbu visiems, nepaisant, kiek šimtų ar tūkstančių mylių kas nuo New Yorko gyvena.

Lėšos manifestacijai plaukia greitėjanti tempu. Vien per 25 dienas, nuo rugsėjo 13 iki spalio 8, suplaukė beveik 7400 dolerių. Lėšų gauta iš 472 asmenų, organizacijų bei komitetų. Visų rėmėjų-aukotojų sąrašas apimtų mažiausia keliolika šimtų pavardžių, tad pasitenkiname tik atkreipimu dėmesio į keletą "barometrinių" sumų.

Būtent, 25 dienų protarpėje Chicago lietuvių gydytojai atsiuntė apie 700 dolerių (200 jų draugija ir apie 500 paskiri nariai); Ohio liet. gydytojų d-j — 100; Clevelando komitetas — 700; Rochesterio komitetas — 290; Hartfordo — 406;

Woriesterio (parapija) — 326; Toronto Parama — 100; Delhi (Ontario) bendr. apylinkė — 100; Detroito komitetas — 600; Lietuvių Fondas — 100; Chicago komitetas tuo tarpu 120, bet iš Chicago šalia minėtos gydytojų sudarytos sumos daugelis po mažiau ar daugiau atsiuntė tiesiog į komitetą (jų tarpe J.L. Jatis — 100 dol.). Lietuvos Atsiminimų Radijo (N.J. N.Y.) p.kniuke surinkta 156 dol. Batalinų šeima iš New Yorko paaukojo 100 dol. Visa eilė paskirų organizacijų iš savo išdų skiria po 25 ar 50 dolerių.

Pažymėtina, kad iki šio pranešimo (spalio 10) gautos sumos yra visuomenės įnašai: aukos. Dabar prasidės jau atsišaukiamai už ženklelius ir bilietus.

KLNA šiuo metu neturi galimybės visiems manifestacijos rėmėjams individualiai padėkoti, tačiau jau dabar reikiama bendrai visiems pasitenkinimą ir pasididžiavimą mūsų visuomenėje, kad ji nepaliko manifestacijos pradininkų vieni, o taip stipriai įsijungė į bendrą darbą.

Komitetas šia proga atsiprašo už pasitaikiusias ir gal dar pasitaikysiančias riktas informacijose apie šio sudėtingo sąjūdžio taikininkus ir rėmėjus, atsitinkančias dėl nelauktai išspraudusio ar iškritusio žodžio, kaip, pav., prie programos organizatoriaus Kestučio Miklo vardo prijungiamas ir jo brolio vardo, arba pranešime iš Wyomingo klonio minėto taikininko (savo talką pridėjusio 25 dolerių auką) Vaclovo Ramono pavadinimas Wilkes Barre L. B. radijo valandėlės vargonininku. (Turėjo būti: "L.B. radijo valandėlės direktorius vargonininkas Vaclovas Ramonas"...) (KLNA)

DR. BRONIUS RADZIVANAS kviečia Philadelphia lietuvių dalyvauti žygyje į Jungtines Tautas. Nuotr. K. Cikoto

PHILADELPHIA RUOŠIASI ŽYGIUI Į JUNG. TAUTAS

Žygiui į Jungtines Tautas tvarkyti komitetas buvo susirinkęs pasinformuoti apie pasirošimų eigą ir aptarti tolimesnius darbus. Pasiūkėjo, kad žygiui remti aukų rinkimas vyksta patenkinamai. Šiuo metu jau renkama penktoji šimtinė. Dar neaukojusieji prašomi są-

vo auką įteikti betkuriam rinkėjui arba siųsti paštu, adresu: Žygiui Remt Finansų Komitetai Philadelphiaje, 207 Yellowstone Road, Plymouth Meeting, Pa. Esant reikalui skambinti telefonu TA 8-6022. Aukų rinkėjais yra Eštera Bendžiūtė, Gediminas Dragunevičius, Justinas Gečiauskas, Antanas Juzaitis, Eleonora Kaulinytė, Gema Kreivėnaitė, Vytautas Matonis, Jonas Matonis, Milda Melnikaitė, Juozas Petronis, Emilija Plavičiūtė, Sofija Romanaušienė, Jonas Skladaitis, Jonas Stelmokas, Jonas Stiklorius, Vincas Salčiūnas, Elena Saulytė ir Petras Vaskys. Aukų rinkimą norima užbaigti iki spalio 23.

Kiek atsilikęs darbas yra žygio dalyvių registracijoje. Autobusai kelionei į New Yorką turi būti užsakyti iki spalio 21 kartu įmokant ir pinigus. Autobusai nuvežs žygio dalyvius į vietą ir žygiui pasibaigus parveš atgal. Norintieji šiuo patogumu pasinaudoti, prašomi užsiregistruoti ir įmokėti po 3.75 dol. prieš spalio 21. Autobusai sustos keliuose vietose vykstantiems paimti. Vykstantiems bus nurodyta artimiausia autobuso sustojimo vieta. Čia patiekiamas asmenų sąrašas pas kuriuos prašomi užsiregistruoti:

Philadelphiaje — Vincas Grudzys, 1025 W. Wingo-hocking St., tel. GL 7-1533, Antanas Impolėnas, 204 Cross St., tel. HO 7-2720, Virginija Majauskienė, 5120 N. 11th St., tel. GL 5-2032, Milda Melnikaitė ar Stasys Melnikas, 5532 Thomas Ave., tel. SH 7-1910, Sofija Romanaušienė, 1139W. Wingo-hocking St., tel. GL 5-9727, Antanas Rukšys, 428 Greenwich St., tel. HO 7-9746, Henrikas Savickas, 1203 Green

St., Tel. PO 5-0932, Jonas Skladaitis, 842 Princeton Ave., tel. RA 5-3750, Jonas Stiklorius, 6240 Washington Ave., telef. SH 8-2496, Kazimieras Cikotas, 1120 W. Lindley Ave., tel. DA 4-4859.

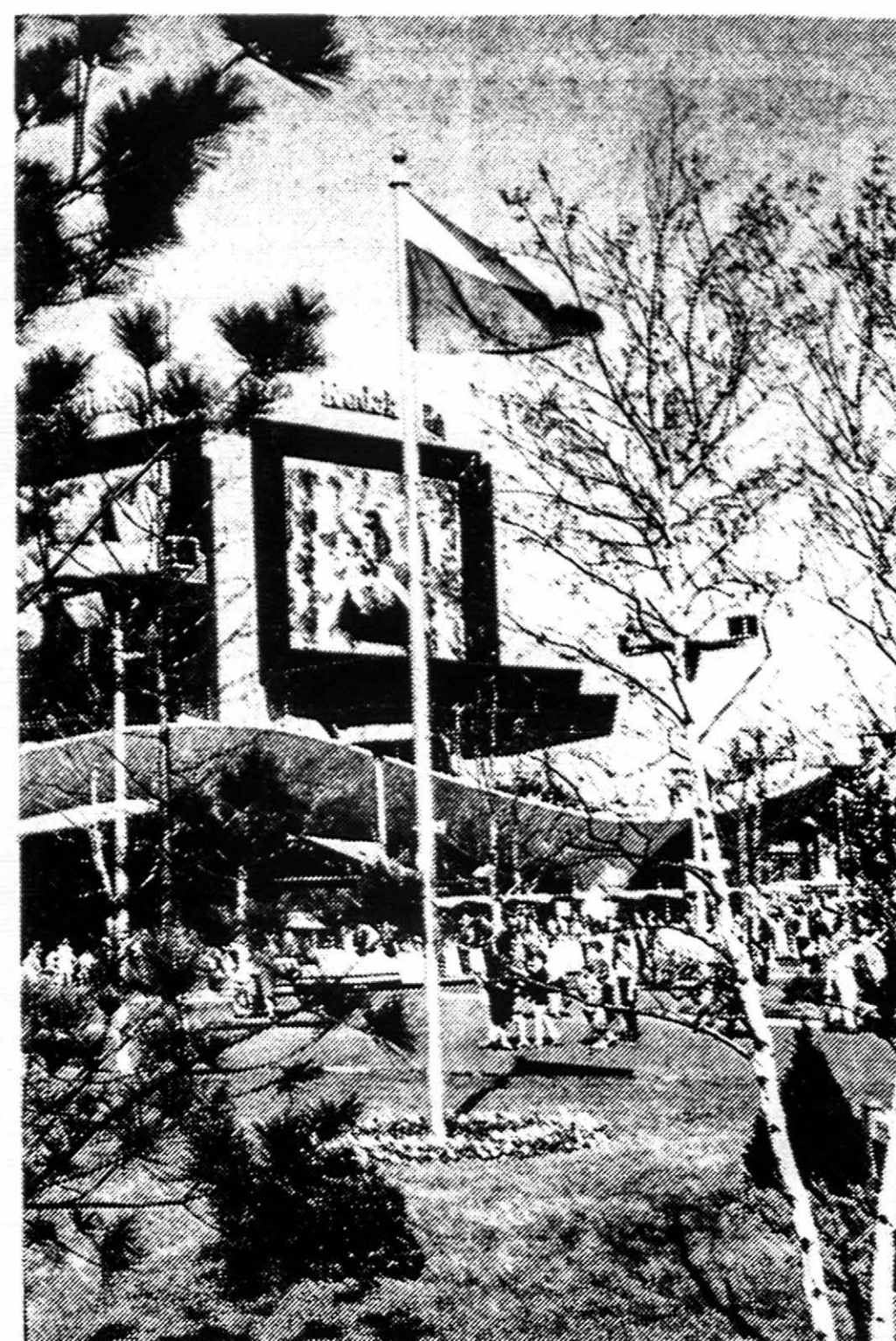
New Jersey — Juozas Ardys, 311 Chelton Pkwy. Cherry Hill, N.J. tel. NO 3-8264, Juozas Gaila 121 Antietam Road, tel. 428-7456, Mironas Gabrielius, Millside Manor, Apt. L132 Delran, N.J. tel. 461-3963, Jonas Stelmokas, 339 Summit Rd., Media, Pa. tel. LO 6-7310.

Dalyvauti žygyje į Jungtines Tautas jau užsirašė arti 200 asmenų. **Prof. dr. Jonui Puzinui**, jo 60 metų sukakties proga, pagerbimą ruošia L. Bendruomenės Philadelphiajos apylinkė. Pagerbimas įvyks spalio 23, Lietuvių Muzikinio Klubo patalpose, 2715 E. Allegheny Av. Programoje — iškilminga vakarienė, meninė dalis, sveikinimai, šokiai ir bufetas. Pagerbime kviečiami dalyvauti visi. Bilietus reikia įsigyti iš arkšdo. Jie gaunami pas L. Bendruomenės valdybos narius.

Braižymo kursų organizuoja inžinierių ir architektų Sąjungos ALIAS skyrius. Suinteresuoti prašomi kreiptis į inž. Joną Stelmoką 339 Summit Rd., Media, Pa., tel. LO 6-7310.

Yra darbų inžinieriams, technikams, braižytojams Philadelphiaje ir apylinkėse esamoje pramonėje. L. Bendruomenės apylinkė gali duoti informacijų ir padėti darbą gauti. Kreiptis galima į apylinkės pirmininką inž. Juozą Ardy, 311 Chelton Pkwy, Cherry Hill, N. J., tel. NO 3-8264.

Barbara Mickūnienė, 52 m., mirė spalio 8. Gyveno 319 Wharton St.

LIETUVIŠKA vėliava pasaulinės parodos aikštėje. Paroda ši sekmadienį, spalio 17, uždaroama. Nuotr. R. Kisieliūnas

BALTIMORĖS ŽINIOS

Sodalietės Bingo žaidimus surengė spalio 10 šv. Alfonso mokyklos salėje.

40 valandų atlydai šv. Alfonso bažnyčioje prasidės spalio 17 d. 10 val. iškilmomis mišiomis. Parapijos mokyklos vaikai dalyvaus procesijoje, giedos didysis choras. Mišparai bus sekmadienio vakare, kitais vakarais bus mišios. Visi parapičiai kviečiami pasinaudoti atlydais.

Jautienos kepsnio — Bull Roast vakarienė spalio 17 rengia lietuvių posto 154 legionieriai. Pradžią 1 val., baigsis 6 v. Vakarienė, kaip ir visuomet, bus Town Hall, Eastern Ave. Visi bus gerai pavaisinti.

Square Dance rengia šv. Alfonso sodalietės spalio 23. Šeštadienį, 9 v.v. šv. Alfonso mokyklos salėje. Gražiausiems kostiumams bus skiriamos premijos.

Suagusių klubas kiekvienais metais spalio mėnesio pabaigoje rengia šokių — Halloween Dance. Šiais metais tie šokiai bus spalio 30 šv. Alfonso mokyklos salėje. Už gražiausias kaukes bei kostiumus bus duodamos premijos.

Grįžkite prie Dievo — Back

BROCKTON, MASS.

BAŽNYTINIS KONCERTAS Brockton, Mass. — Sv. Kazimiero bažnyčioje spalio 17 d. 8 v.v. rengiamas bažnytinis koncertas. Tai bus pirmas koncertas nuo bažnyčios statymo užbaigimo, 1952 metų, pasidžiaugiant įsigytais 27 eilių (rak) dūdų vargonais.

Sie vargonai buvo suprojektuoti firmos Hock and Hastings ir įrengti Brocktono teatre 1922 m. Vargonai buvo plačiai žinomi Brocktone ir apylinkėse nes savo laiku buvo rengiamas daug koncertų, vaidinimų, kurų metu vargonai buvo vartojami. Tačiau per paskutinius 15-20 metų jie buvo lig užmiršti.

Sv. Kazimiero parapija 1964 vasarą nupirko tuos vargonus, papildė apgadintas dalis ir įrengė didžioje navoje. Vargonai yra apie 1500 vamzdelių ir pareikalavo 13 mėnesių juos įrengti; jie kainavo virš 15,000. Tačiau ir taupiau skaičiuojant, kaip sako Frazee Vargonų Co. South Natick, tokie vargonai

Andrius Gelgatas 76 metų, mirė spalio 8 d. Gyveno 2128 Green St. K.C.

to God — tuo vardu žygi rengia Amerikos Legionierių Organizacija. Lietuvių postas kasmet užprašo mišias. Siemot mišios bus lapkričio 7 d. 8:30 v. Legionieriai kviečiami dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už žuvusius dėl Amerikos laisvės ir pasaulio taikos.

Uršulė Česnavičienė — Chester, senos kartos lietuvių, mirė spalio 4. Velionė paskutiniu metu sunkiai sirgo ir buvo senelių prieglaudoje. Gedulingos mišios už jos sielą buvo šv. Alfonso baryčioje spalio 8. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Jonas Obelinis

Lietuvių saleziečių įstaiga Italijoje yra šleisusi jaunimui pritaikytų leidinių. Lituanistinės mokyklos gali jų gauti po 1 egz. susipažinimui nemokamai. Norintieji gauti pavyzdžius teisingai ir Balso Centra: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211. Siunčiant knygu pavyzdžius, bus nurodytos ir jų kainos. Užsakant didesnę knygų skaičių, prašome siųsti čekį ar Money Order Baifuui aukščiausiai nurodytą adresu.

su naujomis kabinomis ir kitais pagalbiniiais įrengimais šiandien kainuotų virš 50 tūkstančių dolerių. Vargonų pašventinimo koncertas bus atliktas žymaus vargonų muziko Mr. George Faxton. Jis yra vedėjas vargonų departamento Bostono universiteto ir pats vargonauja Trejybės bažnyčioje Boston, Mass. Jis išpildys Handelio, J.S. Bacho, Schumano, Liszto, Tita-combo ir Wigoerio rinkinius kūrinius.

Vargonų įrengimo komitetas pakvietė visus dvasiškius įvairių tikėjimų Brocktone ir apylinkės lietuvių kunigus bei muzikos mokytojus; taipgi nuosirdžiai kviečia apylinkės lietuvių pasiklausti ir pasidžiaugti šiuo vertingu vakaru-koncertu. Nebus mokesčio koncertą. Po koncerto bus užkandis parapijos salėje. Laisvos aukos bus priimamos vargonų skolemams padengti.

Vargonų komitetą sudaro: klebonas kun. F. E. Norbutas, pirmininkas, Mr. J. Piche, Mr. Al. J. Skirius, Mr. Pr. Bukunt, Mrs. Steph. Ventre, kun. J. Paulouski. M. Kas.

IŠ VISUR

Lietuviai pranciškonai Kalifornijoje. Spalio 4. šv. Pranciškaus šventėje, laikinuosius įdus padarė lietuvių pranciškonas klierikas Vincentas Gu-mauskas. Noviciatą atliko Kalifornijos pranciškonų provincijos San Miguel vietovėje. Dabar tes filosofijos studijas ten pat Kalifornijoje, San Louis Rey vienuolyne. Klierikas Vincentas pas lietuvių pranciškonus į Kennebunkportą atvyko pernai rudenį iš Chicago, jau baigęs gimnaziją ir 2 metus studijavęs kolegijoje. Jis yra gimęs Lietuvoje 1942. Kalifornijoje San Miguel vietovėje dabar atlieka noviciatą dar du lietuvių pranciškonų provincijos nariai — klierikas Tadas Degutis iš Chicago ir brolis Bonaventūra Jackovičius iš New Haveno.

Lapkričio manifestacijos komitetai ir paskiri rėmėjai prašomi padėti vietos estams ir latviams susisiekti su KLNA komitetu dėl dalyvavimo manifestacijoj ir ypač dėl bilietų įsigijimo. Reikia jiems paaiškinti manifestacijos pobūdį, pabrėžiant, kad tai bus Lithuanian, Latvian and Estonian freedom rally, r duoti šiuos du adresus: 1) Comm. to Rest. Lith. Freedom, 29 West 57th. St., 10 Fl., New York, N.Y. 10019, dėl bendrų informacijų, ir — 2) Mr. V. Padvarietis, 241, Ten Eyck St., Brooklyn, N.Y. 11206 — bilietams užsakyti. Komitetai gali ir patys tarpininkauti estams ir latviams ar kitiems bilietų įsigyti.

Saliezėčių išlaikomos Cas-telnuovo Don Bosco lietuvių mokyklos paramos reikalais Pittsburgho lietuvių parap.lankė kun. P. Urbaitis iš Italijos. Jis tuo reikalu kalbėjo per "Tėviskės Garsų" radijo pusvalandį. Jis prašymą dosniai atsiliepta aukomis ir suorganizuotas rėmėjų komitetas. Komiteto pirm. išrinkta Albina Ewalt iš Espleno.

Lietuvių Fondas galės labai daug prisidėti prie lietuvių bėsis išlaikymo ir mūsų brangios tėvynės Lietuvos laisvinimo. Todėl turėtų nelikti nė vieno lietuvių patrioto, kuris nepaaukotų didesnės ar mažesnės sumą šiems kilniems tikslams. Taip rašo LF valdybai kun. klebonas Simonas Morkūnas iš Sioux City. Įsirašydami į LF narius ir įnešdami 1000 dol. auką. Lietuvių Fondo tikslas yra suteikti didesnę neliečiamą kapitalą, kurio pelnas būtų nuolatinių lėšų šaltiniu svarbiausiems lietuvių reikalingams. Tapęs fondo nariu, jūs būsite šių uždavinių vykdytoju.

Wikes-barre, Pa. Šv. Trejybės lietuvių bažnyčioje, kur klebonauja kun. J. K. Miliauskas, kuriam šiais metais suėjo 50 metų kunigavimo. Visą savaitę nuo spalio 4 vyko misijos. Misijos rytais ir vakarais angliškai ir lietuviškai labai patraukliai pravedė kun. dr. Tomas Žiuraitis, dominikonas, iš Washingtono. Spalio 3 per vietas LB apylinkės radijo valandos programą, kuri kas sekmadienį transluojama iš WPTS stoties Pittstone, pasakė turiningą kalbą. (V.R)

REQUEST RECORD

Naujausios ir geriausios autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės. Neimkite pakaitalų. Žiūrėkite "REQUEST" ženklą. Galite gauti savo apylinkės krautuvėse arba užsakyti adresu:

REQUEST RECORDS, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y.

Prašykite nemokamą katalogą.

VIKTORIJA IR ANTANAS DEDINAI, atšventę 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį Aušros Vartų bažnyčioje, Manhattane. Nuotr. V. Maželis

HILLCREST SERVICE STATION

Open 7 Days a Week

1233 Hylan Blvd.
STATEN ISLAND, N.Y.
For Prompt and Expert
Road Service
Call GI 2-9347

PAQUITOS RADIO AND TV SERVICEAuto — Home Radio
Photographs and Television

443 Amsterdam ave.
NEW YORK CITY, N.Y.
Call TR 3-6834

B AND B HOME IMPROVEMENT COMPANY

16 New Dorp Lane
Staten Island, N.J.
Call YU 7-4488

TONY'S ESSO

1985 Bruckner Blvd.
Bronx, New York

Complete Auto Repairs
Specialists on Foreign Cars
Expert Brake Service — Motor
Tune Ups — Tires Batteries
Phone 822-8325

BELLEVILLE AMERICAN SERVICE STATION

24 Hour Towing Service
Expert Repairs
Foreign Car Experts
Open 7 Days

69 Unica Ave., Belleville, N.J.
759-9670

STANDARD ACADEMY OF BEAUTY CULTURE

No 5 Railroad Plaza
(Opp. Penn. Station)
NEW BRUNSWICK, N.J.
201 CH 7-0494

NINO'S RESTAURANT

Food At Its Tastiest
Luncheon — Dinner Served
Daily — Closed Tuesday

2547 Morris Ave.
Unica, New Jersey

ALMAC GRASMERE PHARMACY

Open Sundays

1172 Hylan Blvd.
Staten Island, New York
Call YU 1-8410

SPECIAL STEEL COMPANY

340 Delancy Street
Newark, N.J.

ROY BERNARD Associates, Inc.

PUBLIC RELATIONS

635 Madison Ave. New York, N.Y.

Telephone: TE 8-2930

BERLIN — LONDON

POP. PAULIAUS VI medalis, išleistas jo kelionei į J.T. prisiminti

We join in honoring His Holiness Pope Paul VI and wish him great success on his Peace Mission

RITWAY TIRES

358 Broadway,
Newark, N. J.

Firestone and Seiberling Tires
Always Tops in Tire
Performance

LUIGI'S ITALIAN RESTAURANT

Finest Italian American Cuisine
Open 7 Days
83-22 37th Avenue
Jackson Heights, L.I.
HI 6-9758

JOHN'S UPHOLSTERY

Custom Made — New Furniture
Slip Covers and Drapes
RE-UPHOLSTERING
86 Centre Street
Nutley, N. J.
Phone 667-3039

DON'S PET SHOP

Dogs Birds Tropicals

229 Chambersbridge Rd.,
Bricktown, N. J.
Phone: 899-4485

BRUNO'S DELICATESSEN

Delicious Home Made Salads
Roasts — All Home Cooking
Imported Delicacies

2308 Grand Concourse,
Erenx, New York

GEORGE B. UNGER JEWELER

30 W. 47th Street
NEW YORK CITY
JU 2-3355

J. AND G SERVICE CENTER

General Repairs — Accessories
and Parts
ME 4-9691
Pick Up and Delivery Service
744 Rahway Ave.
WOODBIDGE, N.J.

GILBERT JEWELRY REPAIR

Open Sundays
6 Days a Week
We Specialize in Repairing
all Kinds of Jewelry
17 Eldridge St.
NEW YORK CITY
Call 925-0466

REGEN'S FOOD SHOP

Open 6 days a Week
New Owner — 219 Dyckman St.
NEW YORK CITY, N.Y.
Come in and Say Hello
Call 569-9508

ALSO
BROADWAY RESTAURANT.
772 Manhattan Ave.
Greenpoint, Brooklyn
EV 9-9683

CROYDOM HOTEL

12 E. 85th Street
NEW YORK CITY, N.Y.
Call BU 8-4000

SPIRO'S COFFEE SHOPPE

33 Seventh Avenue
(Near 13th Street)
Delicious Home Cooked Meals
Restaurant and Soda Fountain
Parties for all Occasions
Call CH 2-0123

MME DUMARTIN

Custom Made Gowns
Restyling and Alterations
960 Madison Avenue
NEW YORK CITY, N.Y.
Call UN 1-6193

HOLIDAY ACRES STEAK HOUSE

"Steak at its very Best"
Closed Mondays
Facilities for Private Parties to 20

1130 Easton Avenue
Somerset, New Jersey

CREST AUTO BODY AND FENDER SHOP

2514 Hoffman Street
BRONX, NEW YORK
FO 5-0900

BELGRAVE OLDSMOBILE

For Fine Cars

124 S. Middle Neck Road
GREAT NECK, Long Island
Call 516 HU 2-1500

MARINE POWER AND LIGHT CORPORATION

Hans Blissenbach
Electrical Contractor
1595 Richmond Terrace
Staten Island, N.Y.
GI 2-8018

AUTOMATIC CONTROL SERVICE COMPANY

Regulator Sales Service
876 Forest Avenue
Staten Island, N.Y.
Call GI 2-4230

BURL JEWELERS LTD

Antique and New Jewelry
Remodeling — Watch and Clock
Repairing Call RH 4-5141
1102 B. Lexington Ave.
NEW YORK CITY

KRUG'S HARDWARE

PAINTS
Everything for the Home
and Garden
527 High Mountain Rd.
N. Haledon, N. J.
427-1524

790 Franklin Avenue
FRANKLIN LAKES, N. J.
TW 1-0620

LAUNDERCENTER

Open 6 Days a Week
ELTINGVILLE
SHOPPING CENTER
3952 Richmond Avenue
Staten Island
Shoes Repaired while you wait
Coin Operated Laundry
and Dry Cleaning
Call YU 4-9557

STAGE DELICATESSEN

YOUR HOST MAX

Known for Everything Good
Famous for our Hot Sandwiches
served at all times
We cater to Parties and Banquets
and all special functions

834 Seventh Avenue
Call CI 5-7334
for prompt delivery

EXPRESS COFFEE SHOPPE

JOHN MANISCALCO

68 East 170th Street
BRONX, N. Y.
JE 7-1670

HORAN ENGRAVING CO.

44 WEST 28th STREET
NEW YORK, N. Y.

MU 9-8585

THE NEVINS COMPANY

800 STATE HIGHWAY
NO. 3
CLIFTON, N. J.

PULASKI DAY GREETINGS**BRIARCLIFF AUTO COACH**

120 Woodside Ave.
Briarcliff Manor, N.Y.
914 8 WI 1-5145

CAPRI HAIR STYLISTS

Corner Broadway and Central
Ave., (Lycium Bldg.)
TARRYTOWN, N.Y.
We Specialize in High Styling
Expert Coloring and Wigs
Look Your Best!
Phone: 914 ME 1-1120

A.B.C. BODY, INC.

1620 Atlantic Avenue
BROOKLYN, NEW YORK

GOWEN Funeral Home

JOSEPH J. STAUDT, Director

233 Somerset Street
NEW BRUNSWICK
New Jersey
201 KI 5-1344

Kas norėtų skelbtis Darbininke
prašomas skambinti:
Glenmore 2-2923

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - SEIMOS - VAIKU
"vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, požiūvių ir kit. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel HYacint 7-4677

427 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

LITAS Investing Co. Inc.

kviečia

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)

Skolintis automobiliams, namų remontui, akcijų pirkimui
Dėl prospektų ir kitais reikalais:

V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.; HI 1-5150
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 425-...

Darbo valandos: šioladieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. Virginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089

JUOZAS BRUZINSKAS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų
sventėms bei kitokioms progoms

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554

Papigintomis kainomis priimame užsakymus

VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGSČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros

Kelionėi ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — išsiųskime!

6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6

New York — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047
(Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewood — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijs — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210

Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushing — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

REGINA ŽEBERTAVIČIŲ IR RAIMUNDAS ŽALIAUSKAS susituokė spalio 2 Aprėiskimo parapijos bažnyčioje
Nuotr. V. Maželis

SPORTAS

Sekmadienį futbolas

Ateinantį savaitgalį keturios Lietuvos klubų futbolo komandos žaidžia pirmenybių rungtynes.

Seštadienį East N.Y. aikštėje prie Atlantic Ave ir Fountain St. 2 val. mažučiai žaidžia su ukrainiečiais, o 3 val. ten pat žaidžia tų pačių klubų jaunųjų komandos.

Sekmadienį abi seniorių viešulės žaidžia namie, t. y. Bushwicko aikštėje prie Atletų Klubu. Mūsų priešininku pirmenybių kovoje yra West N.Y. vienetas, prieš kurį pernai sužaidė 2:2 ir laimėta 3:1. Šį sezoną jie stovi lentelėje už mūsų trimis vietomis aukščiau. Pirmosios komandos pradeda 2:30, o rezervinės 12:45.

Kingston SC:LAK 2:1 (2:1)

Pereitą sekmadienį mūsų pirmoji futbolo komanda, nuvykusi į tolimąjį Kingstoną, patyrė pralaimėjimą. Ir vėl mums vargas su sudėtimi, nes šį kartą nebuvo Trampo. Mūsų šaliai žaidė tokios sudėties: Malinauskas; Trampas II, Remeza, Bilekis, Vainius, Daukša; Vaičiulis, Šileikis, Budreckas, Kulys, Sukys. Abu įvarčius Kingstonas

WAGNER THEATER

110 Wyckoff Ave., Ridgewood, N.Y.
Kasa atidura: Penktadieniais 6 val. p.p. šeštadieniais iki filmo pabaigos; Trečdieniais — 12 val. dienos.
Penktadienį, spalio 15 iki Trečdienio, spalio 20, 1965
"UNSERE HEIMAT IST DIE GANZE WELT"
Vaidina:
P. Calvo, G. Thomalla, S. Bethmann
Priedinė filma:
"Schön ist die Liebe am Königsee"
Ir vėliausia vok. įvykių apžvalga.

DOVANOS ŠVENTĖMS Jūsų giminėms ir artimiesiems U.S.S.R. PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH, NEW YORK 10003
Tel. 228-9547

Automobiliai: Volga, Maskvič, Zaporozec
Motociklai su priekabomis
Dvirčiai. Saldytuvai
Skalbiamos mašinos
Siuvamos mašinos
Elektriniai namų reikmenys
Radio priimtuvai
Foto aparatai - lencos
Akordijonai
Televizoriai. Transistoriai
Įvairūs laikrodžiai. Budintuvai
DAUG IR ĮVARIŲ AUDEKLŲ
Įvairiausias pasirinkimas maisto produktų, delikatesų, vyno.

APLANKYKITE MŪSŲ PARODINĖ SALE.
KELIALAPIAI į poilsio vietas Sovietų Sąjungoje
Veikiančiu susitarimu yra mūsų įgaliojimas priimti užsakyamus šios firmos: Package Express & Travel Agency, Inc.
Central Parcel Service, Inc.
Gramercy Shipping Corp.
Intertrade Express Corp.
Globe Parcel Service, Inc. (visi skyriai)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. Šveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Rosindale, Boston, Mass. 02131.

Skaitau Tamstos atsakymus "Darbininke". Aš esu jau 9 metų Amerikoje. Nežinau tų įstatymų ir gerai nemoku anglų kalbos. Mano sūnus turi problemą su viena tokia kompanija. Vieną dieną atėjo į namus vienas vyras, kuris siūlė žurnalus. Mano vaikas atidare jam duris ir pradėjo su juo kalbėti. Vaikas sako, aš vieną laik-

rašį turiu, kito nenoriu, o tas vyras pradėjo jį kalbinti, kad reikės mokėti tik 3.90 dolerių ir mėnesį, dvejus metus mokėsi, o žurnalą gausi keturis metus, o priedo dar gausi knygą. Vaikas sutiko. Tas vyras jo paprašė 3.90 ir liepė pasirašyti. Taip pat paprašė, kad motina pasirašytų. Aš atsisakiau pasirašyti. Pardavėjas paklausė vaiko, kiek jis turi amžiaus, vaikas sako: 17 metų. Klausė jo ar dirba. Vaikas pasakė, kad trupučių dirba. Tada davė vaikui pasirašyti, bet jam nepasakė, kad jis pasirašo kontraktą.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvos meistras Vladas Mikėnas, Vilnius, laimėjo antrą vietą Leningrado turnyre, surinkęs 11½ tšk. (1 v. laimėjo Furman su 12 tšk.). Vl. Mikėnas kvalifikavosi į Sovietų baigines pirmenybes, kurios įvyks gruodžio - sausio mėn., Taline.

Lietuvos komanda (UdSSR), kaip skelbia žurnalas "Fernschach" pirmąją savo grupę, Europos taurės koresp. varžybose, turėdama 23:9 (16 nebaigtų), priešaky Českoslovakijos - CSSR 23:16 (9), Šveicarijos 19½, Vak. Vokietijos 17½ ir Rytų Vokietijos 14 tšk.

12 stipriausių JAV šachmatininkų pakviesti dalyvauti JAV uždarose p-bėse, kurios prasidės gruodžio 12 d., New Yorke. Jų eilė tokia: R. Fischer 2734, S. Reshevsky 2591, P. Benko 2578, W. Lombardy 2572, L. Evans 2554, W. Addison 2520, R. Byrne 2518, A. Saidy 2509, N. Rosolimo 2480, A. Bisguier 2476, latvis Kaimė 2462, D. Byrne 2446.

Dr. Algirdas Nasvytis gerai sužaidė Ohio p-bėse, Clevelande, pelnydamas 5 tšk. iš 7 galimų.
Bostono atviros p-bės, kuriose rungtinėjasi dėl Lietuvos perėjimo taurės, prasidėjo rytoj, spalio 16 Boylstono klube. Praeitais metais p-bes ir turė laimėjo Gediminas Šveikauskas.

Bostono tarptautinės prasidėdamos lapkričio pradžioje. Aukščiausioji klasė dalyvaus So. Bostono Lietuvos pil. draugijos komanda. Antrąją lietuvių komandą norima įkelti į B klasės varžybas. Metropolitan Chess League direktorius Algis Makaitis užleido, tas pareigas naujai išrinktam direktoriui W. Robertie.

Vladas Karpuska, V. Vakarų apg. šachmatų vadovas susirgo. Guli ligoninėje. Linkime greito pasveikimo.
Rygoje sprendžiasi moterų pasaulio čempionės vardas. Rungtias čempionė N. Gaprindašvili su varžove A. Kušnir. Veda pirmoji santykiu 5-2.

LAIMEJUSIEJI

Darbininko vakare spalio 3 laimėjo: 100 dol. — A. Zitkus, Hartford, Conn., 50 dol., Mr. Mrs. W.B. Ward, Maspeth, N.Y., ir Pranas Gudus, Chicago, Ill., Po 25 dol.: Katie Gedrin, Brighton, Mass., Ann Katawick, Newark, N.J., V. Dabrila, Worcester, Mass., E. Jursenas, Chicago, Ill. Joseph Pridotkas, Worcester, Mass. Po 15 dol.: Kazys Gimzauskas, Cicero, Ill., Vincas Padvarietis, Brooklyn, N.Y. I. Venskauskas, Chicago, Ill., T. Smyth, Brooklyn, N.Y. Mikalina Gurenaitė, Chicago, Ill. Po 10 dol.: S. Yermak, Detroit, Mich., Rev. J. Pakalniškis, Brooklyn, N.Y., Bonnie Iwasko, Delmar, Del., Barbara Conrad, N. Reading, Mass., R. Sadauskas, Cleveland Ohio, Vincas Lingis, Bloomfield Hills, Mich., J. Ceilius, Woodhaven, N.Y., A. Jadvirsis, Chicago, Ill., Justinas Sirutis, Brooklyn, N.Y., S. Maske, Brooklyn, N.Y.

Darbininko Administracija

A+A

Matui Jankauskui

mirus, jo žmoną ir vaikus nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Andrius ir Marytė ARMONAI
Kazimieras ir Marytė ZEROLIAI

COLUMBUS DAY GREETINGS

El Sol Realty Co

Celi Carrera, Licensee
Houses Bought for Cash
Sales - Mortgages
Management - Rentals
F.H.A. — Low Down Payment
456 Sutter Avenue
Brooklyn, N.Y.
EV 5-8300

Henry J. Giorgi

TRUCKERS OF
STEEL AND LUMBER
298 No. 7th Street Brooklyn, N.Y.
EV 7-7257

GAYE HAIR STYLISTS

Specializing in Hair Styling
Cutting — coloring
and Permanent Waving
14 Chase Road
SCARSDALE, N.Y.
Sc 5-0097

TO PLACE YOUR AD,

CANCEL OR CHANGE
Tel. 867-3680

H. W. MALE

Lead Set-up Man production processing. Knowledge of blue prints, measuring instruments drill jig fixtures sheet metal blending, ability to operate machine shop. Machines to set-up. Salary open Benefits. Convenient to transit. U.S. Components Inc. 1320 Zeraga Avenue, Bronx N.Y. — TA 4-1600

SERVICE

DOC WEISS
ONE HOUR MAGIC SHOW
For Adults and Children
Churches, Lodges, Organizations
Talent Exchange
Call
586-6300 or LO 5-6435

PAINTER (VETERAN)

EXPERT
INSIDE AND OUTSIDE
All Work Guaranteed
JOE THE PAINTER
Call 427-2038

D & F COAL CO

For the Finest of Coal
Buy Now and Save
Buck \$17 — Pea \$18
4421 New Utrecht Ave Brooklyn
Call TR 1-8500
MR SCHWARTZ

JOHNNY'S MOVING

Local and Long Distance
Movers
Licensed and Bonded
We guarantee all our work.
Call 276-7267
For Fast Prompt Service

JACK CLEMENT'S

PRO SHOP
Carry full line of Bowling Balls - trophies, bowling shirts, shoes; expert drilling while-u-wait. AMF - Manhattan - Jubilee, 297 Wyckoff Ave. Ridgewood, Qns., N.Y. EV 1-5304. Member of Pro. Bowlers Assoc.

"VENTA"

Home Improvements

Co.

Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:

J. BANDZIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. VI 7-2772

LIETUVIŲ ADVOKATAI

YOKIETAI

YOKIETAI
ADVOKATAI

41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.
Tel. NEWTON 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N.Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

PRANAS VAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir balsamotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška kopijčia Ser-

menimis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

niausiomis kainomis. Kainos tos

pacios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite — Tel. 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamotojas

MODERNI KOPIJČIA

423 METROPOLITAN AVE.

Brooklyn, N.Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni kopijčia - Air conditioned

A. J. BALTON-BALTRONAS

Licensed Manager

& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

Balsamotojas

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N.Y.

J. B. SHALINS

- Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(Prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N.Y.

Suteikiame garbingas laidotuves

Kopijčios nemokamai visose

miesto dalyse; veikla ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLININ,

INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI

Laidotuvių direktorius

MODERNIŠKA KOPIJČIA

su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N.Y.

GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME

INC.

PETRAS KARALIUS, sav.

Laidotuvių direktorius

ir balsamotojas

74 PROVIDENCE ST.

Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS

- JUVELYRAS

Auksas - sidabras - deimantai

laikrodžiai

9408 Jamaica Ave.

Woodhaven 21, N.Y.

VI 7-2573

LIUDOS MIKULSKYTĖS

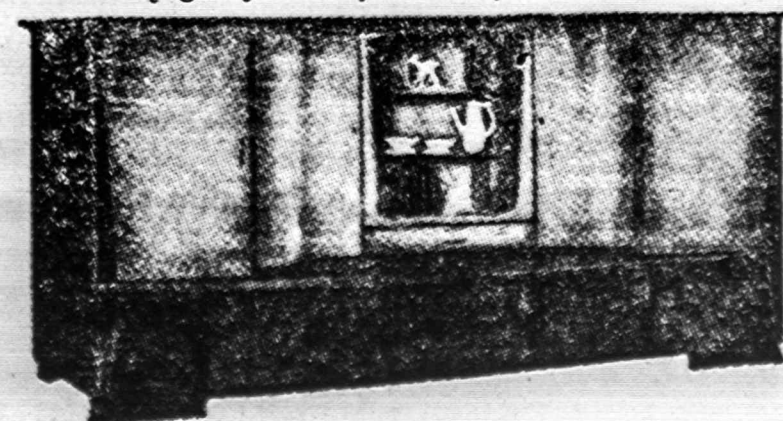
Vyriškų ir moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairiausių drabužių pasirinkimas. Taip pat gaunamos visokios medžiagos siuntiniams į Lietuvą. Krautuvės adresas:

95-04 JAMAICA AVE., WOODHAVEN, N.Y.
Tel. 849-7240

Vienintelis Importuotojas Amerikai

Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

TURIME ĮVIRIAUS DYDŽIO IR

ĮVIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDELYJE VISADA
Viršuje parodoma spinta išardoma — Pirstatoma bet kur JAV-se

ADOLFSCHRAGER FURNITURE, Inc.
Yorkvilės Didžiausia, Gražiausia Baldų Krautuvė
DABAR: 336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Avenue) N.Y.C.
Tel. TR 9-0400

Adara kasdien iki 9 val. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916

Alto skyrius New Yorke šaukia metinį susirinkimą spalio 25 d. 7:30 v.v. Lietuvių Atletų Klube 1332 Halsey St., Brooklyn, N.Y. Visos grupės prašomos skirti po keturis asmenis. Taip pat prašomos visos kitos organizacijos, kurios įeina į Alto sąstatą ir metiniame susirinkime išsirenka iš savo tarpo 4 narius, paskirti savo atstovus. Pageidautina, kad į susirinkimą atvyktų kuo daugiau dalyvių.

Apiešimo parapijos Gyvojo Rožančiaus Draugija 50 metų jubiliejaus vakariene parapijos salėje bus spalio 17, sekmadienį, 4 val. popiet. Vakarienos metu T. Petras Baniūnas, O.F.M. pasidalins išpuoštais iš kelionės Europoje.

Uršulė Kazakauskienė-Kasky, 76 metų, mirė spalio 12 savo namuose, 92 Hale St., Brooklyn. Laidojama ši šeštadienį iš Apiešimo parapijos bažnyčios šv. Karolio kapinėse. Liko sūnus Juozas, marti Jean, anūkas Clifford. Buvo Moterų S-gos, rožančiaus draugijos narė. Laidojimu rūpinasi S. Aromiskis.

A.A. MATAS JANKAUSKAS

BELIKO VIENAS MĖNUO

Belikus tik vienas mėnėsiui iki lapkričio 13 manifestacijos, kreipiamės į New Yorko lietuvių visuomenę skelbdami bilietų į Madison Square Garden platinimo vėjų. Mūsų tikslas — išplatinti 5000 bilietų tarp New Yorko lietuvių. Kita tiek siekiame išplatinti tarp New Yorko latvių, estų ir mūsų draugų amerikiečių. Kviečiame visus ateiti mums į talką, kad šis vėjus sėkmingai pavyktų. Gi nuo vėjus sėkmingumo didele dalimi priklausys ir pačios manifestacijos pasisekimas.

Vėjus pradėdama spalio 17, šį sekmadienį. Visų lietuviškų parapijų klebonai mielai sutiko per savo biuletenius ar iš sakyklų kviešti parapičius įsigyti bilietus. Prie visų lietuviškų bažnyčių bilietai bus parduavinėjami.

Prašome organizacijų vadovų ir judresnių asmenų įsigyti platinimui atitinkamą skaičių bilietų iš mūsų įstaigos. Dienos metu skambinti 752-0099; vakarais V. Padvariečiui ST 2-3523. Bilietus prašome platinti savo organizacijos narių tarpe, pažįstamiems, draugams, kaimynams, darbovietėse, susirinkimuose, parengimuose.

Prašome kiekvieną sąmoningą lietuvių įsigyti bilietus sau ir savo draugams iš anksto — pas platintojus arba mūsų įstaigose, prisijungiant čekių Committee to Restore Lithuania's Independence, 29 W. 57th St. New York, N.Y. 10019 10th Floor. Bilietų kainos — 1, 2 ir 3 dol. Nelaikite paskutinės savaitės, o tuo labiau — paskutinės dienos. Ankstus bilietų išplatimas yra svarbus todėl, kad organizatoriams skubiai reikalingi pinigai, nes dar spalio mėn. reikia apmokėti stambias sąskaitas. Be to, išpardavus bilietus iš anksto, bus išvengta spusties prie salės ir bus palengvinta tvarkingai vesti atskaitomybę.

Siuo metu New Yorke bilietus platina visi KUNA nariai, orkestro vedėjas Joe Thomas, K. Miklas — Long Islande, V. Padvarietis, Atletų Klubas, Andriušio įstaiga, Bružinskų siuntinių įstaiga, Balfas, Darbininkas, Tėvynė, Sidabrinio Varpo kepykla, Ginkų krautuvė, Salinskų laidojimo įstaiga, Bručo White Horse Tavern. Nauji platintojai bus paskelbti sekančiose Darbininko laidoose.

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti

**Režisieriaus
- aktorius**

VITALIO ŽUKAUSKO

15 metų teatrinės veiklos Amerikoje paminėti
sukaktuvinis

REČITALIS

dalyvaujant
muzikui pianistui

Aleksui Mrozinskui

spalio 16, šeštadienį

7:30 val. vak.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

No. 5th Street Brooklyn, N. Y.

Bilietai 3.00 ir 2.00

Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

APIE HUMORISTINĮ JUBILIATĄ

Apiešimo parapijos salėje Brooklyn, spalio 16, šeštadienį, 7:30 val. vakaro bus atžymėta 15 metų Amerikoje teatrinės-sceninės veiklos režisieriaus aktorius Vitalio Žukausko, kuris lietuviškai Amerikos visuomenei plačiausiai pažįstamas,

Siuntiniai Kalėdoms, kaip praneša Brooklyn pošto viršininkas, siunčiami tokia tvarka: paprastu paštu — į Toluimous Rytus iki spalio 15, Artimieji Rytai ir Afrika — lapkričio 1, Europa — lapkričio 10, Pietų ir Vidurinė Amerika — lapkričio 10, oro paštu: Toluimieji rytai — gruodžio 10, Artimieji rytai ir Afrika — gruodžio 10, Europa — gruodžio 15, Pietų ir Vidurinė Amerika — gruodžio 10. Siunčiant paprastu paštu, patartina siųsti dar anksčiau prieš tuos nustatytus terminus, tada tikrai siuntinys nueis iki Kalėdų. Pasinaudojant oro paštu, prašom siųsti gruodžio pradžioje. Pašto viršininkas taip pat praneša, kad yra kai kurių pakeitimų, siunčiant į kai kurias šalis. Prašom pasiteirauti vietos pašte.

New Yorke Altas labai vertina Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti užsimojimą surengti lapkričio 13 manifestaciją New Yorke, Madison Square Garden. Kviečia visus New Yorko ir apylinkių lietuvius tą žygį paremti pinigine auka ir dalyvauti manifestacijoje. Tai kiekvieno lietuvių tautinė pareiga.

Skautai vyčiai renkasi sveikai spalio 15, penktadienį 7:30 val. vak. pas p. p. Sienaskas, 85-44 148th Str. (tarp Hillside ir Grand Central), Jamaica, N. Y. Kviečiami visi skautai vyčiai, ypač ilgesnį laiką atitrūkę nuo aktyvios veiklos.

Muzika V. Mamaičio vedamas šv. Petro ir Povilo parapijos choras Elizabethės ruošiasi dalyvauti Angelių Karalienės parapijos koncerte ir atlikti dalį programos. Koncertas vakaras įvyks spalio 24 d. 5 v.v. Maspetho parapijos salėje.

Amerikos lietuvių tautininkų klubas Brooklyn paskyrė 10 dol. žygiui į Jungtines Tautas, 5 dol. — lietuviškom lėmėms pasaulinėje parodoje ir 5 dol. Lituanus vajui. Kitais metais ruošiasi iškilmingai minėti 50 sukaktį. Klubas įkurtas veikėjo patrioto Prano Narvydo ir k.

Dr. G. Čekas, suaugusių ir vaikų nervų ligų specialistas, 1310 W. 7th St. So. Plainfield, New Jersey, pakeitė telefono numerį į 756-6443. Priima pacientus pagal susitarimą.

Elizabeth, N.J. — šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija šiais metais švenčia 70 metų sukaktį. Minėjimas rengiamas spalio 17 lietuvių salėje. Bus iškilminga vakariene. Meninė programa išpildys parapijos choras ir choro solistai. Pradžia 5:30 v.v. Šios sukakties proga naujai perdažomas bažnyčios vidus. Dail. J. Subačius naujina stacijas ir kitus paveikslus. Dažymo darbus atlieka broliai Noakai. Parapičiai prašomi savo aukomis prisidėti prie susidariusių išlaidų padengimo. Vakarienos pelnas taip pat skiriamas bažnyčios remonto darbam apmokėti.

Parapijos choras, vad. V. Mamaičio, pakviestas koncertui Maspetho spalio 24. Koncertą rengia Brooklyn Angelių Karalienės parapija. Koncertui choras intensyviai ruošiasi. Bendros repetitijos būna kiekvieną sekmadienį po vienuoliktos val. mišių parapiinės mokyklos patalpose. Mielai laukiami nauji choristai.

Pianistė Julija Rajauskaitė — sušienė gruodžio 4 lietuvių salėje duos fortepijono rečitalį. Programoje taip pat dalyvaus solistas B. Povilavičius iš Bostono.

250 koncertų parengimų. Iš to matome, kad jisai yra plačiausiai gastroliavęs teatralas. Jis prieš keleris metus lankėsi su koncertais Europoje: Vokietijoje ir Anglijoje.

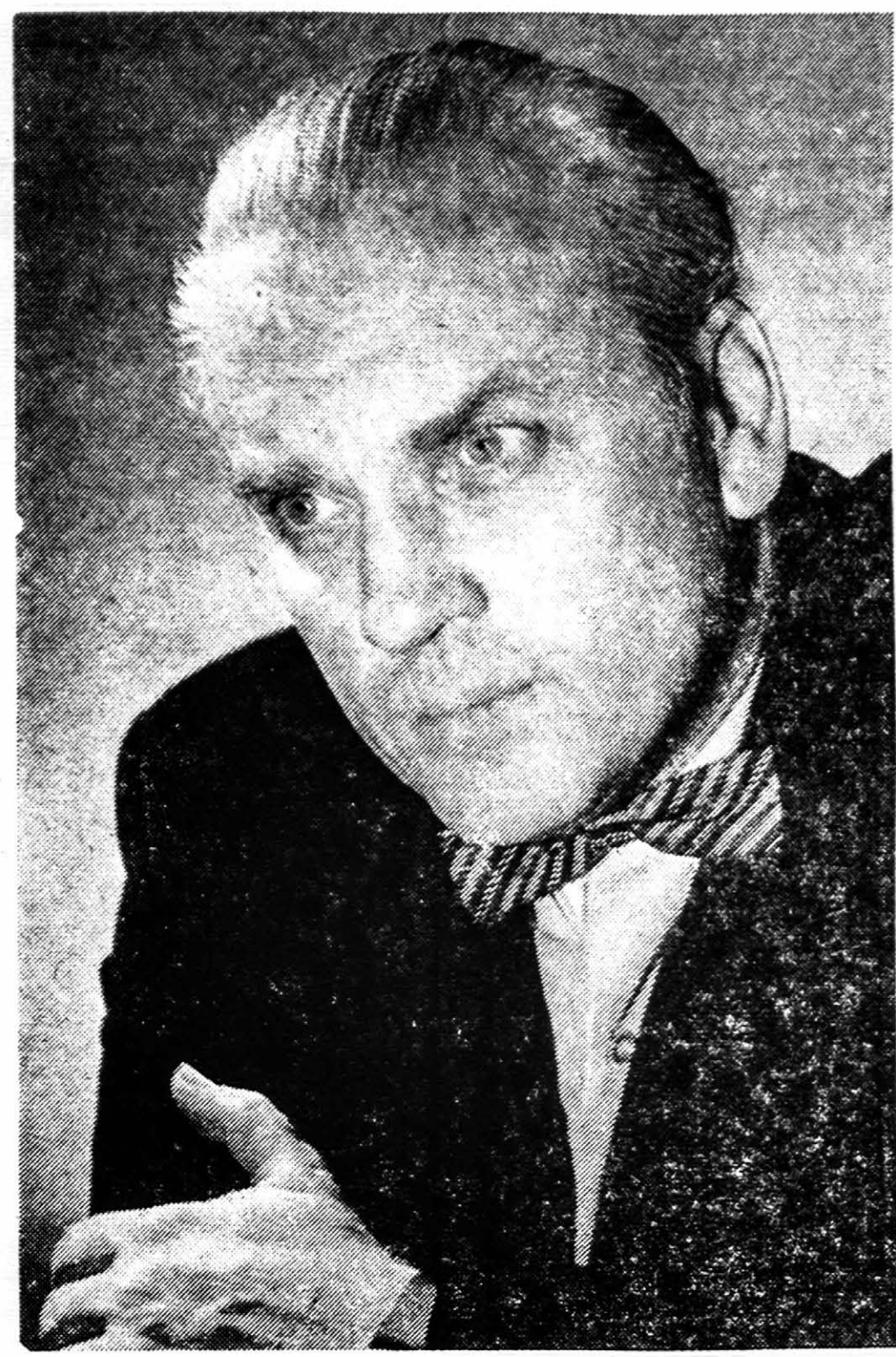
V. Žukauskas ne tik koncertuoja, bet nuo 1951 m. dar vadovauja Brooklyn vaidintojų trupeli, kuri yra aplankiusi artimesnes rytinio pakraščio kolonijas su vaidinimais. Yra surežisavęs 15 vaidinimų.

Tenka jo parašytus radijo vaidinimus girdėti ir per J. Stuko radijo valandą.

Faktinai šį rudenį V. Žukauskas pradėjo 17-tą teatrinės veiklos sezoną. Atvykęs Ameriką 1949 pavasarį, liepos 3 d. lyvavo laikraščio "Amerika" piknike, Dexter parke. Tada skaičiuojant teatro sezonais — (1949-50, 1950-51 ir t.t.) jo veikla tęsėsi į 17-tą sezoną.

Rež. V. Žukauskas gilina savo žinias Institute of Advanced Studies in the Theatre Art — kur turi progos dirbti su užsieniečiais režisieriais. Priklauso amerikiečių teatralų sąjungai: The Catholic Actors Guild of America. Rašo taip pat Lietuvos teatro istoriją. Apie Lietuvos teatrą jo straipsnis yra tilpęs tarptautinėje teatro enciklopedijoje.

(k.)

REŽISIERIUS, dramos aktorius Vitalis Žukauskas. Nuotr. R. Kisieliaus

PERSEKIOJAMOS BAŽNYČIOS PRISIMINIMAS

Pasaulio Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga rengia antrąjį metinį persekiojamos Bažnyčios prisiminimą spalio 17, sekmadienį, 5 val. popiet Carnegie Endowment salėje New Yorke, 345 East 46th St. Programoje bus bendra malda už persekiojamą tylos Bažnyčią ir ypatingai Lietuvos Bažnyčią. Toliau seks persekiojamos Lietuvos Bažnyčios kančios vaizdinis nusakymas, kurį parengia dr. Aldona Janace ir kuriai talkininkaus jaunos lietuvišės, gyvo žodžio menininkės. Žodį taip pat tars prel. Jonas Balkūnas. Be to, bus vaizdų iš persekiojamos Bažnyčios parodėlė. Į minėjamą pakviesta eilė katalikų moterų, įvairių tautybių, ypač amerikiečių. Tikslas

yra prasiveržti plačiau ir parodyti, kaip kenčia Lietuvos ir kitų kraštų tikintieji. Labai svarbu uždavini atliktų lietuvių moterų, jei paragintų kitų tautybių katalikės moteris atvykti. Rengėjos tikisi ir daug vilčių deda į šį pirmą savo platesnį žygį. Jei joms tai pavyktų, tai ateityje jos pasirūšios sujudinti jau ne šimtus, o tūkstančius katalikų moterų, kurios ykiai su jomis melstųsi, skalbūt ir veiktu pavergtos ir skriaudžiamos Bažnyčios iš-

laisvinimui. Jei viso pasaulio moterų kalba ir meldžiasi už tą šventą reikala, tuo labiau mums yra gyvybinis reikalas susirūpinti, kad kuo daugiau žmonių tą reikalą žinotų ir, kiek jėgos leidžia, skelbtų pasauliui tą neteisę, kurią komunizmas šiandien daro pavergtiesiems.

Laikiame gausaus dalyvių būrio spalio 17, sekmadienį, 5 val. popiet Carnegie Endowment salėje, 345 East 46th St., New York. K. R.

Remia jaunimo žygį

Kat. Moterų S-gos 29 kuop. Brooklynėje jautriai reaguoja į žygio organizatorių kreipimąsi paremti jų darbą aukomis. Sąjungietės rengia savo metinę vakariene spalio 31 d. 4 val. popiet. Apiešimo parapijos salėje ir dalį pelno skirs paremti tam žygiui. Ši kuopa sa-

vo gausiomis aukomis daug kartu yra parėmusi Balfą, kultūrinio židinio namų statybą, Šiluvos kokybės statybą, parapiją, "Darbininką" ir kitus lietuviškus šalpos ir kultūrinis darbus.

Mes, vyresnieji, ne kartą kėlėm susirūpinti, kad mūsų jaunimas nesidomi dabartine Lietuvos padėtimi. Ir štai, jaunimas "sukilo", tartum Maironis dvasios pagautas: "Ginkime kalbą, žemę, jos būdą, Stokim į darbą, kaip milžinai". Jei mes, vyresnieji, nesuskubėm su jais žengti, neturime per daug nusiminti, priešingai, remkime su džiaugsmu tą jų žygį gausia auka.

Katalikų moterų 29-ji kuopa kviečia visą New Yorko ir apylinkės lietuvišką visuomenę dalyvauti rengiamoje vakariene, kad jaunimo žygiui galima būtų įteikti kuo didesnę auką.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Sv. Petro parapijos metinė vakariene ir prel. Pr. Virmauskio pagerbimas ruošiamas birželio 12 Blinstrubs Village. Rengėjų pirmasis susirinkimas įvyks spalio 18 d. 7:30 val. vak. parapijos klebonijoje.

Nauja valdyba. Sv. Petro parapijos CYO iškilo nauja valdyba. Iškilmingas pareigų perdavimas parapijos bažnyčioje bus spalio 16 d. 7 v.v.

Slaugybių mokykla (Catherine Laboure School of Nursing), kurią veda šv. Vincento Pauliečio vienuolyno seselės, skelbia įstojamųjų egzaminus sekantiems mokslo metams. Įstojamųjų egzaminus galima laikyti: lapkričio 13, gruodžio 11, vasario 12, kovo 12 ir balandžio 9. Suinteresuotos mergaitės privalo kreiptis: Catherine Laboure School of Nursing, 2100 Dorchester Avenue Boston 24, Mass.

Rožančiaus pamaldos. Šv. Petro parapijos bažnyčioje spalio mėnesį rožančius kalbamas šickadieniais kasdien būna rytais 8:45 val. ir sekmadieniais 2:30 val. popiet. Parapijos koplyčioje prie E. 7tos gatvės — šickadieniais po 7 val. šv. Mišių ir sekmadieniais po 9:30 v. šv. Mišių.

LDS seimas įvyks So. Bostone spalio 16. Seimas pradėdama šv. Mišiomis šv. Petro parapijos bažnyčioje 10 val. ryto. Seimo posėdžiai vyks salėje po bažnyčią.

Rankdarbių kursai. Ina Nortonienė savo namuose (44 Alban St. Dorchester) spalio 19 pradeda rankdarbių kursus. Pasmokos bus antradienį rytais nuo 10 val. iki 1 val. ir vakarais nuo 6:30 val. iki 9:30 val. Mokestis už kursus 21 dol.

Pavėluotas atradimas. Šv. Petro parapijos klebonija buvo pastatyta 1912 kun. Tomo Žilinsko rūpesčiu ant dviejų žemės sklypų, už kuriuos buvo sumokėta 6500 dol. Daug vėliau klebonas prel. Pr. Virmauskis šį medinį namą suvirtino ir jo rūpesčiu jis buvo apmūrintas plytomis. Dabar jau keli metai kaip viena siena iš kiemo pusės kasmet vis atitrūksta ir paslenka žemyn. Ieškodamas priežasties šiam pavojingam namo griuvimui, prel. Pr. Virmauskis pakvietė namų statybos kontraktorių, kuris padarė žemės tyrimą. Paaiškėjo, kad ant kiemo marių dugno smėlio yra 4 pėdos dumblo, o ant to dumblo supilta 7 pėdos visčiausių šašlavų. Dabar visiškai suprantama, kodėl skyla ir griūva sienos. Gaila, kad pirmieji žemės pirkėjai nepasirūpino padaryti tyrimus. Šios klaidos atitaisymas dabar pareikalaus daug pinigų ir rūpesčio.

Ieškomas 6 skyriaus vaiku mokytojas — korepetitorius. Skambinti HY 8-0085.

PASAULINĖJE PARODOJE Gina ir Kęstutis Kudžmai. Paroda šį sekmadienį uždaryma. Nuotr. V. Maželio

Cafe Geiger
206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.) New York, N. Y.
Tel. RE 4-4428
Vedėjas: Helmut Vollmer
KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p.
Užkandžiai iš nuosavos virtuvės
Puikusia vokiška virtuve: pietūs-vakarienė

STUKAS
JAU 22 METAI!
LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS nuo 5 iki 6 v.v.
1016 Schieffer Rd. Hillside, N.J. 07035
Tel. (201) 289-6878